

Základní škola Sira Nicholase Wintona Kunžak

Drobné sakrální stavby
v katastrech všech místních
částí obce Kunžak

Zpracovatelé:

Denisa Malátová, Daniela Skalická - 2008

Tereza Buzková, Eliška Kovářová, Jakub Šamal – 2009, 2010

Vedoucí práce: Mgr. Eva Krafková

Obsah

1. Obsah.....	2-3
2. Úvod.....	4
3. Kunžak	5-6
4. Význam drobných sakrálních staveb.....	7-8
5. Kostel sv. Bartoloměje	9-11
6. Symbol kříže	12-16
7. Informace o místních částech obce Kunžak a mapa.....	17-24
8. Železářny v Dolním Bolíkově	25
9. Litina	26-29
10. Způsob zpracování	30
11. Závěr.....	31
12. Seznam pomůcek.....	32
13. Seznam literatury a pramenů.....	33
14. Resumé	34
15. Přílohy – karty a mapy	35-36
Mapa katastrů obce Kunžak	37
Katastr Kunžak:	
Boží muka na Dlouhých zahradách.....	38-39
Boží muka na jitterské silnici	40-41
Boží muka u silnice směrem na Suchdol.....	42-43
Boží muka u kostela nalevo.....	44-45
Boží muka u kostela uprostřed	45-47
Kaplička na Lánech	48-49
Kaplička na Lánech 2	50-51
Kříž Holasův za zahrádkářkou kolonií	52-53
Kříž jižně od kostela u domu Winklerových	54-55
Kříž jižně od kostela u domu Winklerových 2.....	56-57
Kříž jižně před kostelem.....	58-59
Kříž na Lánech u zlaté studny	60-61
Kříž na Lánech u zlaté studny 2	62-63
Kříž na Malém Podolí křižovatka na Suchdol.....	64-65
Kříž severně od chaty Lenky	66-67
Kříž směr Lomy.....	68-69
Kříž směr Lomy – kamenný	70-71
Kříž směr Střížovice.....	72-73
Kříž u Šibenice	74-75
Kříž ve Střížovické ulici.....	76-77
Kříž východně od chaty Lenky na cestě vedoucí do Struh	78-79
Kříž východně od chaty Lenky na křižovatce cest.....	80-81
Litinový kříž na hřbitově.....	82-83
Socha Jana Nepomuckého na mostě ve Velkém Podolí	84-85
Socha Jana Nepomuckého u kostela	86-87
Vstup na hřbitov	88-89
Weintzetlova kaplička	90-91
Weintzetlova kaplička 2	92-93
Katastr Kaproun:	
Kaplička na rozcestí na Klenovské samoty	94-95
Kaplička směrem k vlakové zastávce Kaproun.....	96-97

Kaplička směrem k vlakové zastávce Kaproun 2	98-99
Kříž na návsi v Kaprouně	100-101
Katastr Mosty:	
Boží muka v Mostech	102-103
Kaple na Zvůli	104-105
Kaple sv. Václava na návsi.....	106-107
Kříž na cestě k Novému rybníku	108-109
Kříž na cestě po modré značce z Mostů k Viklanu	110-111
Kříž na návsi mezi domy čp. 27 a 28	112-113
Kříž na návsi u transformátoru	114-115
Kříž na Zvůli.....	116-117
Kříž před Mosty po levé straně silnice	118-119
Kříž před Mosty po levé straně silnice 2	120-121
Kříž směrem na Suchdol na konci Mostů.....	122-123
Kříž u silnice směrem na Valtínov	124-125
Kříž v Terezíně	126-127
Podstavec kříže na Jitrech	128-129
Katastr Suchdol:	
Kříž na cestě k Suchdolu u Hejdáku.....	130-131
Kříž na hranici katastru Suchdol a Jalovčí	132-133
Kříž před Suchdolem u cesty na Jalovčí.....	134-135
Kříž v Suchdole na návsi	136-137
Katastr Valtínov:	
Kříž na návsi.....	138-139
Kříž u katolického kostela	140-141
Evangelický kostel.....	142-143
Katolický kostel Narození Panny Marie.....	144-145

Úvod

V roce 2008 žačky z 9. ročníku Denisa Malátová a Daniela Skalická začaly zpracovávat téma drobné sakrální stavby v obci Kunžak. Podařilo se jim zpracovat katastr Kunžak. Oslovily nás, zda bychom v jejich práci pokračovali. Měli jsme za úkol rozšířit teoretickou část práce a zmapovat další katastry obce Kunžak. V roce 2009 jsme zvládli katastr Kaproun a Mosty. V roce letošním jsme práci dokončili a zmapovali zbývající katastry Suchdol a Valtínov.

V práci jsme pokračovali, protože nám její téma připadalo velmi zajímavé. Chtěli jsme také zjistit, co taková práce obnáší, naučit se pracovat s GPS navigací, zdokonalit se v práci na počítači, naučit se pracovat s mapami na internetu a hlavně se dozvědět něco o historii sakrálních staveb.

Kunžak se nachází v oblasti Novobystřické vysočiny, kde je v krajině velké množství zajímavých kamenů. Od pradávna lidé žili vedle nich a spolu s nimi. Bylo zde mnoho velmi zručných kameníků, kteří dokázali kámen zpracovat a vytvořit z něj krásná díla, která s citem umísťovali do krajiny. Rozhodli jsme se zmapovat všechna místa, kde se drobné sakrální stavby nacházejí.

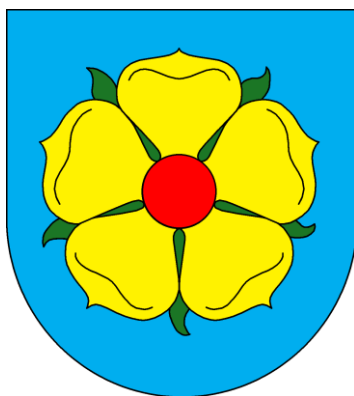
Kunžak

(1514 obyvatel, n.v. 575m)

Obec Kunžak spolu s místními částmi Kaproun, Mosty, Suchdol, Terezín, Valtínov a Zvůle leží uprostřed křižovatky cest na Jindřichův Hradec, Dačice a Telč v turisticky atraktivní oblasti Česká Kanada – v kraji lesů a rybníků. V okolí se vyskytují žulové balvany i viklany. Nejvyšším bodem je Vysoký kámen (738 m).

První zmínka v historických písemných pramenech je o Kunžaku učiněna k roku 1288 ve formulářové sbírce pražského biskupa Tobiáše z Bechyně („*in Cunsek*“). Již od samého počátku známé existence je Kunžak jmenován jako městečko patřící králi a územně příslušné k Moravě. Později přešlo do držení pánů z Hradce a od roku 1406 bylo součástí panství Jindřichův Hradec, patřící k Čechám. Postupně se Kunžak stal významným centrem oblasti a díky přimluvě Jindřicha z Hradce udělil král Vladislav Jagellonský městečku výroční a týdenní trh. Za Zachariáše z Hradce zde byla zřízena rychta. Páni z Hradce drželi své statky nepřetržitě až do roku 1604, kdy zemřel Jáchym Oldřich, poslední z nich. Dědičkou se stala jeho sestra Lucie Otýlie z Hradce, vdaná za Viléma Slavatu z Chlumu a Košumberka. Jejich potomci pak vládli v Hradci a také v Telči téměř do konce 17. století. V roce 1691 zemřel František Leopold Slavata jako poslední mužský vlastník slavatovských jihočeských panství. Marie Barbora Slavatová, sestra Františka Leopolda hraběte Slavaty, dědila (1691) Telč, Kunžak a Studenou. V roce 1694 bylo telečské panství vloženo do moravských zemských desek jejímu manželovi Kryštofovi Filipovi hraběti z Lichtenstein-Kastelkornu. Ještě před tím, v roce 1693, bylo z panství Telč vyčleněno městečko Kunžak s jedenácti vesnicemi jako samostatné panství. Lichtenstein-Kastelkornové byli majiteli Telče až do vymření rodu Františkem Antonínem v roce 1761. Dědicem jejich majetku se stal Alois Arnošt hrabě Podstatský (+ 1793), který spojil jméno a erb vymřelého rodu Lichtenstein-Kastelkorn a užíval od roku 1762 rodové jméno Podstatzky-Lichtenstein. Rod žije dosud a v Telči byl vrchností do konce patrimoniální (vrchnostenské) správy, kterou v roce 1850 nahradila správa státní zřízením okresních soudů, okresních, městských a obecních úřadů.

Dominantní památkou je kostel sv. Bartoloměje založený kolem roku 1370. Kostelní věž pochází z roku 1556. V parčíku u kostela stojí barokní socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1740, která byla původně umístěna na náměstí, další barokní socha sv. Jana Nepomuckého je na mostě v nejstarší části obce – Velké Podolí. Unikátem je kašna na náměstí pod školou vytesaná z jednoho kusu kamene, do které byla dřevěným vodovodem zavedena voda z pramene Javorka již roku 1665. Pro Kunžak jsou typická i sloupková boží muka – některá jsou doposud na původních místech, jiná byla přemístěna ke kostelu. Zde je také památník obětem 1. světové války se sochou legionáře od místní rodačky akademické sochařky Karly Vobišové – Žákové.

Význam drobných sakrálních staveb

Součástí vyhodnocení krajinného rázu prostředí je identifikace charakteristických prvků oblasti a to přírodní či kulturní povahy. Mezi tyto představitele spadají i drobné stavby. Zahrnují především stavby menších rozměrů sakrální i světské povahy. Svou přítomností a projevem spoluvytvářejí kulturně historickou stopu území a ovlivňují jeho estetickou hodnotu. K dané lokalitě bývají vázány příběhem, legendou nebo i výskytem nezbytného zdroje pro jejich funkčnost.

Drobné kulturní prvky lze typologicky vymezit na základě poslání a funkčního využití na:

1. Náboženské prvky

poslání: projev náboženského smýšlení - posilování a upevňování víry, prostředky poděkování...

- a) drobná sakrální architektura (kříže, boží muka, kapličky, obrázky...)
- b) drobné archeologické památky (menhiry, mohyly...)

2. Terénní prvky

poslání: vymezení majetkoprávních vztahů

(hranečníky, mezníky, kamenné zídky, tarasy, hraniční stromy...)

3. Technické prvky a solitérní historické hospodářské prvky či soubory

poslání: zlepšení životního standardu a usnadnění podmínek pro hospodaření (vodní, vojenské, dopravní prvky, triangulace, sklípky, salaše, kůlny...)

4. Ostatní prvky blíže nespecifikovaná skupina hmotných i nehmotných prvků

poslání: většinou vzpomínkového charakteru

S odstupem času se drobné stavby stávají součástí minulosti a při správné interpretaci představují jeden z historických pramenů poznání o:

- stavu krajiny před kolektivizační proměnou
- používaném stavebním materiálu
- náboženském a kulturním životě v regionu
- ekonomickém, technickém a hospodářském rozvoji území
- právních zvyklostech (souvisejí např. s vymežováním hranic)

Význam drobných staveb je úměrný hodnotě, kterou mají. Také rozsah jejich působení je různý, od lokálního přes regionální až po národní. Pro drobné stavby je typický především vztah k místu (topický charakter = sepětí s prostředím), kde se nachází, tzn. působení spíše lokálního rozměru.

Historická a památková hodnota

Obě dvě hodnoty vyplývají výrazněji než ostatní z historického vývoje prvku. Na našem území se nacházejí důkazy kulturního myšlení a tvorby již od pravěku. Významnost historického sdělení bývá úměrná stáří prvku. Památkovou hodnotu budou splňovat všechny kulturní a národní kulturní prvky zapsané v Ústředním seznamu podle zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči. Mimo zákonem stanovené prvky mohou mít tuto hodnotu i prvky,

kteřé odkazují na konkrétní událost, osobnost či jev (vzpomínkový charakter).

Místo může být spojeno s:

- životem „významné“ místní osobnosti
- „významnou“ událostí
- příběhem, legendou, pověstí

Architektonická a umělecká hodnota

Drobné památky reprezentují dobu svého vzniku, a přestože ne zcela přesně, představují také jednotlivé umělecké slohy. Jejich nevěrohodnost spočívá v lidovém podání, kdy mnohé památky (především sakrální architektura) byly vytvořeny z iniciativy obyčejných lidí a nikoliv opravdovými umělci.

Zkoumáním některých detailů vlastního stavebního objektu lze mnohdy dojít ke zpřesňujícím informacím o: době vzniku (letopočet), autorovi (iniciály) a jeho uměleckých schopnostech, donátorovi, úmyslu (nápis), zvyklostech apod. Tyto údaje napomáhají ocenit významnost díla a jeho poslání v kontextu doby vzniku i vzhledem k současnosti. Architektonická a umělecká hodnota prvků se neprojevuje jen na vlastním objektu, ale především v kompozici s okolním prostředím.

Technická a stavební hodnota

Vzniklé prvky jsou ukázkou vývoje techniky a rozvoje myšlení v souvislosti se zlepšením životních podmínek a využitím přírodního potenciálu.

Kulturní a estetická hodnota

Drobné stavby jako představitelé kulturní charakteristiky krajiny jsou dokladem působení člověka v celé délce jeho existence a podílejí se na obrazu kulturní krajiny včetně jejího využití. Estetická hodnota je dána nejen vlastním uměleckým ztvárněním objektu, ale i jeho zasazením, ať již se záměrným či náhodným, do prostoru. K řadě prvků se vázaly kulturně společenské události spojené s životem komunity. Některé měly charakter náboženských poutí a slavností, jiné byly spojeny s běžným životem na venkově (např. osazování mezníku, mezní spory).

Význam pro krajinný ráz

Na ochranu významnějších staveb kulturní povahy byl ustanoven zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči. Tato péče se však vztahuje jen na hmotné a nehmotné dědictví vyhlášené za kulturní (§2) či národní kulturní památku a zapsané v ústředním seznamu. Proto, aby se objekt mohl stát kulturní památkou ve smyslu §2 památkového zákona, musí splňovat některé ze stanovených kritérií. Zcela pochopitelně dané podmínky splňují stavby spíše významnější povahy a regionálního významu. U drobných staveb však lze vyzorovat význam především pro identitu místní komunity, lokálního dosahu, a protože nebývají výrazné umělecké, vědecké či jiné hodnoty, zpravidla nejsou vyhlášeny za kulturní památky dle příslušného zákona. Jejich opravdová důležitost a nezastupitelnost. Obvykle zvyšují estetickou hodnotu místa.

Kostel svatého Bartoloměje

Počátky místního kostela sahají do 13. století, kdy zde stál jen dřevěný kostelík, který byl později přebudován ve slohu románském. Nejstarší zmínky jsou z roku 1370. Po prvním požáru roku 1556 byl přebudován na gotický. K dalším přestavbám došlo vždy po požárech v letech 1742 a 1808, kdy získal dnešní podobu.

Gotické kněžiště je pětiboké s křížkovou žebrovou klenbou, také klenba lodi je sklenutá čtyřmi poli valené klenby. V ose má zazděné původní gotické okno, ostatní okna jsou zmodernizovaná.

V severní zdi kněžiště je kamenný svatostánek. V jižní zdi je výklenek pro kněžské sedlo (sedile), jehož kruhový oblouk zdobí jemně vytesaná kružba, která dělá tehdejšími kunžackým kameníkům čest.

Hlavní oltář je z roku 1879 od Mat. Neubara s obrazem svatého Bartoloměje od vídeňského akademického malíře Josefa Handla z roku 1823. Obraz, který je 5,56 m vysoký a 2,58 m široký, zobrazuje biblický výjev, kdy katani začínají mučit svatého Bartoloměje přivázaného k pařezu, zatímco svatý Bartoloměj s výrazem odevzdanosti do vůle boží hledí k otevřeným nebesům. Po stranách obrazu krytého gotickým štítem pod gotickými oblouky stojí 1,8 m vysoké sochy z konce 16. století, nebo počátku 17. století.

Svatý Václav je ztvárněn jako starší muž se zarostlou tváří s praporem a štítem v ruce. Svatá Ludmila je oblečená do roucha, jehož záhyby volně splývají, na hlavě má vysokou korunu, kolem krku roušku, kterou byla zardoušena, v jedné ruce knihu, v druhé palmovou ratolest.

Vedlejší oltáře sv. Anny a sv. Josefa jsou patrně prací Tomáše Novotného z 1. pol. 19. století. Místo bývalého oltáře sv. Dědiců byl po ohni 1742 zřízen oltář sv. Jana Nepomuckého. Roku 1933 byl zřízen oltář sv. Terezie a o rok později oltář Panny Marie Lurdské.

Za povšimnutí stojí trojdílné varhany, kazatelna, křtitelnice, křížová cesta.

Hranolová pětipatrová věž vysoká 24,8 m byla po požáru roku 1556 přistavena k jižní straně kostela. Je ukončena oplechovanou vlašskou helmou. Nejvyšší užší patro, které se otupením hran stalo osmibokým, mělo původně kolem pavláčku, jak o tom svědčí zbylé kamenné krákorce. Na ochoze kolem věže míval službu hlásný.

Na věži jsou umístěny hodiny. Původní hodiny byly z roku 1717, ale byly zničeny požárem v roce 1742. Nejdéle na věži byly hodiny instalované roku 1808, odměřovaly čas až do roku 1960, kdy byl instalován nynější hodinový stroj.

V době válek jsou vždy k velké škodě důležitější kanóny než zvony, a tak tomu bylo i s kunžackými zvony. Na věži se jich vystřídala pěkná řádka. V roce 1734 zde byly zvony tři: velký Maria, prostřední Syn Boží, malý Anděl strážce. Roku 1742 byly rozlity až na malý. Také z nových zvonů po napoleonských válkách zůstaly jen dva nejmenší, které visely v oknech, ostatní se rozlily. Na počátku 20. století zde byly tyto zvony: polední Syn Boží, Ave Maria, Ranní, Sv. Antonín a umíráček. Také 1. světová válka přetavila zvony opět na kanóny. Po válce byly nové zvony slavnostně vysvěceny a instalovány na věž 1. července 1923. Roku 1933 byly první dva zvony prodány do Olšan a ponechán pouze umíráček. Místo nich byly zakoupeny tři nové zvony. Ale ani těmto zvonům nebylo dopřáno dlouho vyzvánět. Během 2. světové války byly demontovány a odvezeny. Po válce se na místo vrátil z původních pouze umíráček, ostatní tři zvony pocházejí odjinud.

Kříž

Kříž je nejuniverzálnější z jednoduchých symbolických znaků, neomezující se pouze na křesťanství. Zobrazuje především orientaci v prostoru, průsečík nahoře/dole a vpravo/vlevo. Připomíná člověka s rozpaženýma rukama. Reprezentuje čtvernost, a když započítáme průsečík, též patrnost. Spolu s kruhem je základní prvek mnoha meditačních mandal a stavebních plánů chrámů a kostelů. Řada kultur znázorňuje svět ve tvaru kříže. Také biblický ráj se čtyřmi řekami se zobrazoval jako kříž. Kříž v kruhu je i symbolem dělení roku na čtyři období. Kříž dělí čtverec na stejné čtvrtiny, příkladem je ideální dispozice římského města s ulicemi křížícími se uprostřed. Města se později dělila na „čtvrti“.

Kříž je jedním z nejstarších a nejznámějších symbolů, který užívá několik náboženství, a to zvláště křesťanství. Jedná se o geometrický obrazec, skládající se ze dvou úseček či obdélníků, které zpravidla svírají pravý úhel, a dělí tak jednu nebo obě úsečky vedví.

Tento symbol může označovat rozdělení světa na čtyři elementy či světové strany, případně popisovat spojení božského (vertikála) a lidského či světského prvku (horizontála).

Kříž (lat. *crux*) však také označuje popravčí nástroj, užívaný ve starověku Babyloňany, Féničany, Peršany nebo Kartáginci, od kterých jej převzali Římané (neužívali jej však Egypťané a Řekové). V římské říši sloužil k popravě zločinců – otroků, politických buřičů a těch, kdo nebyli římskými občany. Kříž mohl mít různou podobu; kromě tradičního tvaru † se mohl podobat písmenům T nebo X. Vzhledem k tomu, že na kříži byl popraven i Ježíš Kristus, se kříž, počínaje 5. nebo 6. stoletím, typickým znamením křesťanství.

Kříž jako znak či jinak

Kříž má jako znak mnoho různých významů, zvláště v matematice:

- dvojitý kříž (#) je speciální znak, užívaný kupříkladu v programovacích jazycích či v notovém zápisu hudebních skladeb (notový křížek)
- znak kříže či dvojitého kříže má dopravní značka označující železniční přejezd, podobně i dopravní značka upozorňující na křížení pozemních komunikací, tedy na křižovatku
- znak kříže může také znamenat nějaký obecný „zákaz“
 - obvykle se jedná o zákaz vstupu (třeba o zákaz umístěný na dveřích) doplněný nějakým výstražným textem
 - nebo o zákaz kouření - křížem přeškrtnutá cigareta
 - může být i zákaz vstupu s otevřeným ohněm - křížem přeškrtnutý plamen či křížem škrtnutá hořící zápalka apod.
- křížky na plánech či na mapách pak označují jednotlivé kóty či geodetické body, obvykle se jedná o vyvýšená místa na vrcholech kopců či hor apod.
- slovo křížek také v hovorové mluvě někdy označuje desetiletí věku osoby. *Mám na krku pět křížků* znamená, že je mi padesát a více let, neboli *Táhne mi na šestý křížek*

Užití symbolu v křesťanství

Během prvních tří křesťanských staletí se s křížem v křesťanské ikonografii neseťkáváme. Namísto toho křesťané užívali jako symbolu ryby (tzv. *ichthys*) nebo monogramu *chiró*, který převzal Constantinus I. na korouhev římských legií (kabarům).

Popis kříže lze najít v křesťanských spisech od počátku 2. století. O významu kříže v křesťanské úctě se zmiňují autoři 3. století – Kléméns Alexandrijský a Tertullianus (ten označuje křesťany jako *crucis religiosi*, uctívače kříže). První vyobrazení kříže s Ježíšovým tělem pak můžeme najít teprve na dveřích baziliky S. Sabina na římském Aventinu, které pocházejí ze začátku 5. století.

V křesťanství je kříž symbolem Kristova vítězství nad smrtí a hříchem. Katolíci a pravoslavní užívali od raných dob znamení kříže pravou rukou na svém těle; tato praxe byla běžná už v době sv. Augustina. V katolické i pravoslavné tradici má své významné místo svátek Povýšení svatého Kříže (14. září), které připomíná zasvěcení baziliky na místě, kde stál Ježíšův kříž, který měla roku 326 najít svatá Helena, Konstantinova matka.

Různé podoby kříže

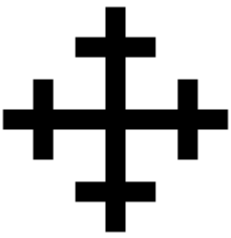

Kříž je vyobrazován v mnoha tvarech, barvách a různých stylech. Ve středověku patřil k nejpoužívanějším symbolům. Zde jsou vyobrazeny základní a nejznámější typy.

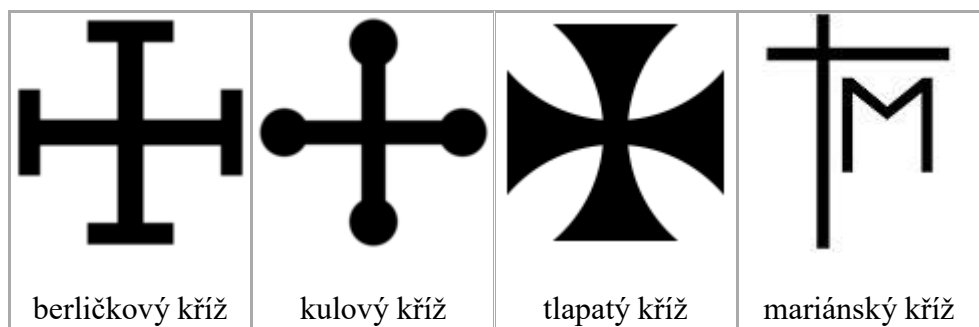
Kříž	Popis	Ukázka
Řecký kříž	Také znám jako <i>crux immissa quadrata</i> , užívá jej obvykle východní církev. Kříž má všechna čtyři ramena stejně dlouhá.	
Latinský kříž	Nejznámější podoba kříže je s prodlouženou částí svislého břevna tzv. kříž latinský. Ten je nejužívanějším symbolem západní křesťanské církve.	
Ondřejský kříž	V podobě písmene X, na němž byl umučen svatý Ondřej, nachází se např. na vlajce Skotska.	
Kříž sv. Antonína	Někdy též <i>kříž tau</i> či <i>crux commissa</i> v podobě písmene T. V této podobě nejčastěji vytvářeli Římané kříže pro popravy.	
Svatopetrský kříž	Obrácený latinský kříž, na němž měl být podle legendy popraven apoštol Petr; v moderní době jej používají také jako symbol satanisté.	
Ankh	též <i>crux ansata</i> v podobě písmene T, nad nímž je ovál nebo kruh; původně egyptský symbol života, později přijatý koptskými křesťany.	

Patriarchální kříž	Nebo také dvojitý, kříž se dvěma příčnými břevny. Dnes platí tento kříž za biskupský. Kratší příčné břevno má naznačovat tabulku, na níž Pilát dal napsat jméno a vinu Ježíšovu.	
Papežský kříž	Kříž charakterizují tři různě dlouhá příčná břevna, uspořádaná shora od nejmenšího po největší, užívá jej ve svém znaku papež.	
Pravoslavný kříž	Nebo také ruský, jako symbol jej používá ruská pravoslavná církev. Ukazuje pod dvěma vodorovnými břevny ještě jedno malé příčné břevno určené pro přibití nohou.	
Keltský kříž	Latinský kříž nebo řecký rovnoramenný kříž, jehož střed obepíná kruh.	
Labarum	Chrismon, Chi-Rho. Monogram, který tvoří řecká začáteční písmena Ježíše Krista. Latinské X je řecké CH, a latinské P je řecké R.	
Kříž kalvariijní	Kříž stojí na základně, která má připomínat Golgotu.	

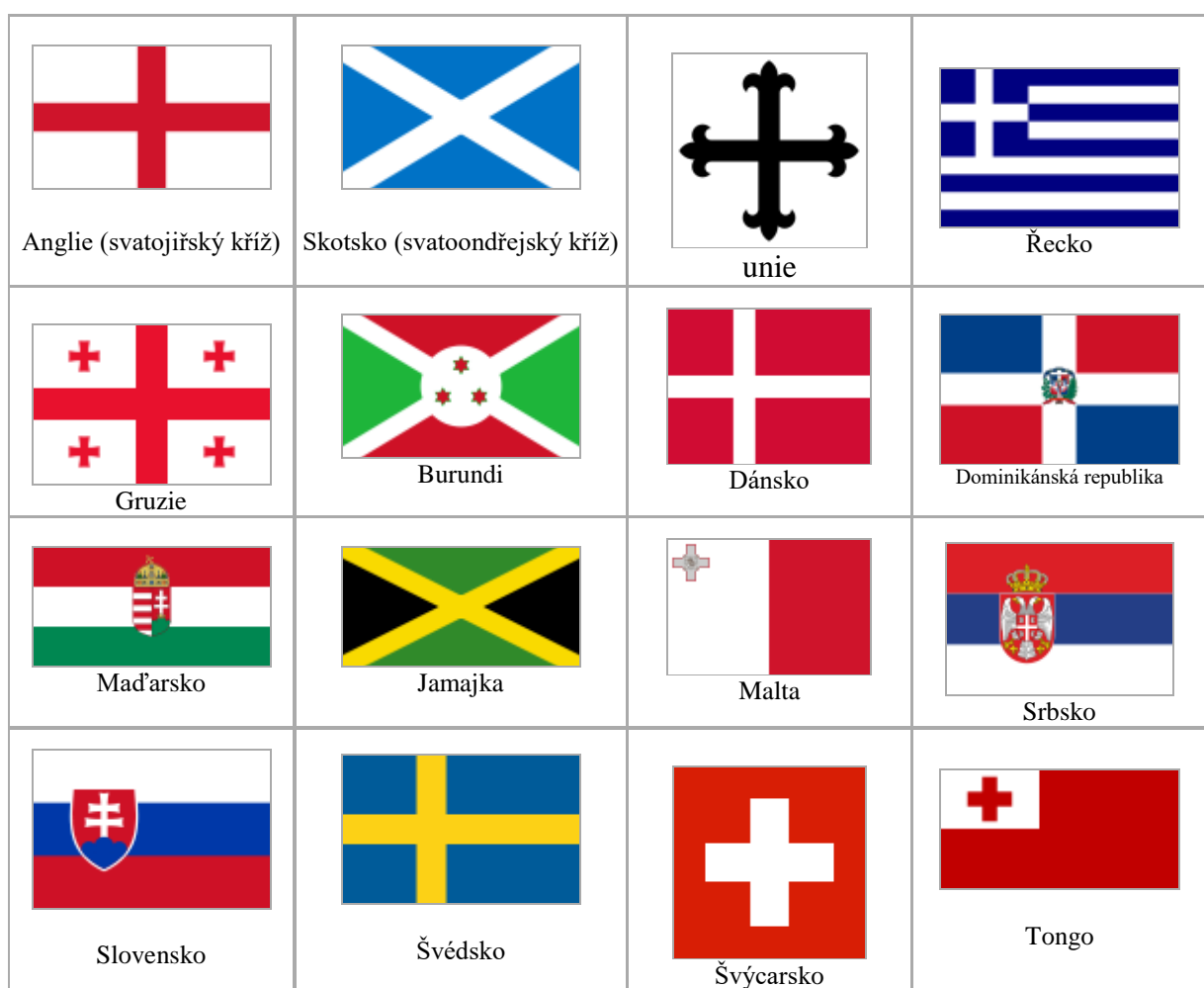
Kříž v heraldice

Kříž patří mezi základní heraldické figury. Jako symbol křižáků jej používaly ve svém znaku rytířské řády. Jeho nejznámější podoby jsou uvedené níže.

			
Heroldský kříž	jetelový kříž	křížkový kříž	liliový kříž
			
Jeruzalémský kříž	Maltézský kříž	kotvicový kříž	svatojakubský kříž

Kříže ve vlajkách států - ukázky křížů ve vlajkách států

Další křesťanské symboly kříže

- oltářní kříž – kříž se základnou, aby mohl stát na oltáři; nejstarší oltářní kříž známe z vyobrazení v rukopisu z 9. století; nejstarší zachovaný oltářní kříž se nachází v klášteře Velká lavra na hoře Athos
- konsekrční kříž – jeden z dvanácti křížů, jimiž jsou označeny na zdech katolické kostely při jejich posvěcení
- pektorál – velký kříž, který lze nosit zavěšený na krku (kněží východní církve, biskupové apod.)

Kříž jako symbol

- sluneční kříž, kříž v kruhu
- křížek k označení bodu v geometrii
- kříž na dopravním značení, např. křižovatka, železniční přejezd
- hvězdný kříž čili větrná růžice neboli čtyřcípá hvězda
 - všeobecný symbol užívaný pro označení čtyř hlavních světových stran
 - může mít ale i další symbolické významy - např. znak Severoatlantické aliance
 - čokoládová hvězda značky Orion, Alpa francovka a další

Informace o místních částech obce Kunžak

Kunžak (575 m n. m.)

Kunžak byl založen na křižovatce obchodních cest ve 13. století v blízkosti osady Velké Podolí. Poprvé je zmiňován jako Cunsek, což je starý tvar názvu Königsecke – králův kout. Později byl nazýván také Chunigsek, Kunzeck, Kumžak i Kumžák, od roku 1923 pak Kunžak. První písemný doklad o existenci Kunžaku pochází z 20. května 1288.

Původně patřil Kunžak ke královskému městu Telč. V polovině 14. století získali telčské panství páni z Hradce. Jejich vlivem získal Kunžak roku 1487 první královské privilegium – právo výročního trhu, v listině je poprvé uváděn jako městečko. Největší význam pro široké okolí měly zejména trhy s dobyt看em, jejich tradice se udržela až do roku 1948. To mělo velký význam pro rozvoj obchodu a samosprávy obce. Kunžak měl mimo jiné právo várečné, měl svůj vlastní soud a šatlavu, měl i právo hrdelní. Kunžacká rychta spravovala 12 sousedních obcí. Obcí procházela poštovní trasa Vídeň – Praha, byla zde zřízena přepřahací stanice. 16. století bývá označováno za zlatý věk Kunžaku. Následující století znamenalo velký úpadek a útrapy obyvatel, zejména během třicetileté války byla obec několikrát vydrancována procházejícími armádami. V 18. století se opět začala rozvíjet řemesla a začal se obnovovat obchod. Byl zde cech tkalcovský, krejčovský, mlynářský, pekařský, ševcovský, koželužský, později kovářský, kolářský, bednářský, kožešnický, zámečnický. Rozvoj města byl přerušen velkým požárem v roce 1808, kdy shořelo 105 domů a z kostela zůstaly jen obvodové zdi. 19. století zaznamenalo velký růst počtu obyvatel, např. v roce 1880 měl Kunžak 2415 obyvatel (2408 Čechů), 528 rodin, 288 domů. Obyvatelé byli většinou řemeslníci nebo zemědělci. Na 300 obyvatel se živilo tkalcovstvím. V té době nastává rozmach spolkových činností. Roku 1877 byl založen Spolek dobrovolných hasičů, od roku 1836 se zde hraje ochotnické divadlo. Vedení úzkorozchodné dráhy mimo Kunžak znemožnilo významnější industrializaci obce. Vznikaly zde především textilní, dřevozpracující a později i kovoobráběcí podniky.

Nejvýznamnější památkou je kostel sv. Bartoloměje. Pochází z počátku 13. století, kdy byl jistě dřevěný, později přestavěný v románském slohu. Po velkém požáru r. 1556 dostal gotickou podobu, o které dodnes svědčí okna, klenba a sedile v kněžišti. Současný vzhled mu dodala přestavba z počátku 19. století. Ke kostelu přiléhá 25 metrů vysoká hranolová věž ukončené tzv. vlašskou helmou. Jsou v ní umístěny 4 zvony a od r. 1717 také věžní hodiny. Za zmínku stojí klasicistní budova fary z r. 1796.

Z období baroka pocházejí dvě sochy sv. Jana Nepomuckého – jedna je na mostě ve Velkém Podolí, druhá za kostelem. Ve městě a jeho okolí je řada drobných sakrálních staveb: kapliček, křížů a božích muk (nejstarší jsou z roku 1693 umístěné na Dlouhých zahradách).

Na prostranství před kostelem je památník 53 občanů Kunžaku padlých na bojištích 1. světové války – socha Legionář na žulovém podstavci. Její autorkou je první česká akademická sochařka Karla Vobišová Žáková – kunžacká rodačka.

Kunžackou pozoruhodností je řada kamenných kašen, které byly již v polovině 17. století napájeny vodovodem ze studánky Javoruky známé ze Sibylina proroctví. Kašny byly vytesány z jednoho kusu kamene a umístěny po obci. Největší z nich je nyní umístěna pod školou, druhá na hřbitově. Zajímavá je také rokoková kašna na náměstí, ta ale původně sloužila jako kamenné zábradlí sochy sv. Jana Nepomuckého.

V Kunžaku se nachází jediný roubený dům čp. 69, který pochází z 19. století.

Kunžak nenajdete jenom na mapách, ale také na obloze. Planetka (11167) byla objevena v roce 1998 na observatoři v Ondřejově. V roce 1999 byla pojmenována na Kunžak.

Důvodem pojmenování byly astronomické aktivity spojené s Kunžakem - leží zde malá hvězdárna na místě zvaném Jitra, kde rozvíjena především meteorická astronomie.

Školství má v Kunžaku dlouhou tradici. První písemná zmínka o škole v Kunžaku je z roku 1553. Současná budova škola byla postavena v roce 1904. Škola nese od roku 2008 jméno Sira Nicholase Wintona – zachránce 669 židovských dětí. Na škole vznikla iniciativa uspořádat petiční akci za udělení Nobelovy ceny míru pro S.N. Wintona. V červnu 2008 pan Winton svoji školu osobně navštívil.

Vysoký kámen (738 m n.m.) se nachází asi 4 km od Kunžaku směrem na Kaproun. Je nejvyšším místem okresu Jindřichův Hradec. Bývá také nazýván Velký kámen, Mazní kámen, Hraniční kámen, ale nejčastěji Markův kámen (z německého Markstein – hraniční kámen). Ještě počátkem 16. století zde vedla hranice tří diecézí:pražské, olomoucké a pasovské. Byl zde zřízen triangulační bod. Dříve zde bývala dřevěná rozhledna. Kolem Vysokého kamene je rozseto množství menších kamenů (s miskami, žlaby a rýhami). V okolních lesích je velké množství zajímavých kamenných útvarů, některé kameny mají misky. Jeden z nejzajímavějších je Čertův kámen nedaleko Bastlovy studánky.

Přírodní památka Jalovce u Kunžaku byla vyhlášena v roce 1987. Nachází se na kamenitém pahorku v komplexu pastvin severozápadně od obce. Na výměře 0,33 ha rostou kompaktní a vitální porosty jalovce s acidofilními vřesovištními společenstvy.

Přírodní památka Jalovce u Kunžaku

Kaproun (685 m n. m.)

Původní pojmenování bylo Kaltenbrunn a vzniklo z německého Kaltprun, což znamená studený pramen. V průběhu 15. století se jméno změnilo na Kalprun, v 16. století na Koprou a od poloviny 17. století byl opět nazýván německy Kaltrenbrunn, nyní česky Kaproun.

První písemná zmínka o této obci je z 5. března 1487, kdy majitel panství Nová Bystřice pan Volf Krajíř z Krajku rozdělil panství mezi své syny. Dva z nich, Jiří a Kurát, získali vedle dalších vsí i Kaproun. V roce 1575 přešlo prodejem bystřického panství na Jana staršího z Lobkovic, pána na Točnicku, po jeho smrti v roce 1590 získal panství jeho syn Jiří z Lobkovic. Roku 1615 získala koupí tuto oblast Lucie Otýlie Slavatová z Hradce. Slavatové byli vlastníky až do roku 1691, kdy rod vymřel. Církevně náležel Kaproun v 16. století mezi

tzv. vsi špitální a patřil ke kostelu sv. Jana v Jindřichově Hradci. V roce 1564 byly zvýšeny platy špitálních vsí. Obyvatelé Kapouna měli tehdy tři pány (správce špitálu při kostele, Slavatův rod, městskou radu v J. Hradci), platili tedy velké dávky. Proto nespokojení odtud odcházeli. ve vsi začalo ubývat obyvatel. Do té doby tady byli převážně Češi, ale během první třetiny 17. století postupně přicházeli němečtí osadníci. Během 18. a 19. století byla už tato ves německá. Po vyhlášení samostatnosti českého státu v roce 1918 si zde ale prosadila česká menšina zřízení české menšinové školy. Německé děti chodily do německé školy v Klenové. V roce 1938 po Mnichovu a následném odtržení Sudet se Kaproun stal součástí Německé říše. České rodiny odešly a na jejich statky přišly rodiny německé. Další výměna nastala po roce 1945, kdy německé obyvatelstvo bylo odsunuto a přišli sem čeští novoosídlenci. Národním výborem Kaproun patřil do roku 1985 k obci Hůrky, pak se stal místní částí obce Kunžak. V současné době je většina stavení využívána k rekreaci, trvale jsou zde hlášeni 3 obyvatelé.

Dva kilometry od Kapouna je zastávka úzkokolejné železniční dráhy vedoucí z Jindřichova Hradce do Nové Bystřice. Na zastávce čeká překvapení v podobě sochy Járy Cimrmana a pamětní deska připomínající, že Mistrova noha spočinula na tomto kousku půdy. Pamětní deska byla odhalena 30. června 2000, kdy byla Jára Cimrman jmenován čestným občanem Kapouna.

Cestou k vlaku najdete pěknou kapličku a blízko ní zajímavé kameny. Kolem začíná mít krajina horský charakter. Další kaplička je za Kaprounem na rozcestí směrem na Klenovské samoty. Na návsi je kříž z roku 1835.

Nedaleko Hallovy hájenky je chráněné území Národní přírodní památka Kaproun. Což je rašelinná louka nad malým rybníčkem o výměře 2,92 ha. je to jedna ze tří lokalit v ČR, kde roste ohrožený prstenec Traunsteinerův (*Dactylorhiza traunsteineri*). Většinu plochy chráněného území, které bylo vyhlášeno roku 1987, porůstají ostřicová společenstva rašelinných luk svazů *Caricion fuscae* a *Sphagno recurvi*-*Caricion canescentis* s hojným suchopýrem pochvatým (*Eriophorum vaginatum*). V rybníčku žije několik druhů měkkýšů, včetně zvláště chráněné škeble rybníčné (*Anodonta cygnea*), vyvíjí se zde 23 druhů vážek. Žijí zde chráněný střevlík *Carabus arcensis*, střevlíček *Pterostichus diligens*, méně běžní drabčící *Stenus latifrons* a *Astenie brevelytratus* a vzácný nosatec *Apion sorbi*. Vyskytují se tu také zelenušky *Elachipera diastema* a bedlobytky *Brevicornu sericoma*. V rybníku se rozmnožuje ropucha obecná (*Bufo bufo*) a skokan ostronohý (*Rana arvalis*), skokan krátkonohý (*Rana lessonae*).

Parní vlak na úzkokolejné trati

Mosty (610 m n. m.)

Mosty již v dávných dobách byly důležitým místem na staré obchodní stezce. Bažiny v této oblasti bylo možné překonat jen po vybudovaných dřevěných můstcích. Mosty byly českou vesnicí, měly tedy i české jméno. První písemný doklad o existenci osady Mosty je z roku 1383. V roce 1790 byly uváděny pod německým jménem Dämmerschlag, od německého Dämmer – což je ten, který staví hráze z klacků přes močály. V roce 1890 je uváděno jméno obce jako Temerslag, obec má v té době 52 domů s 417 obyvateli a samostatný mlýn. Nejvíce obyvatel měly Mosty v roce 1909, bylo jich 584. V současnosti je zde trvale hlášených 93. Řada domů slouží k rekreaci. Od roku 1964 jsou Mosty místní částí obce Kunžak. Do té doby byly samostatnou obcí, škola zde fungovala do roku 1953.

Uspořádáním svých domů patří Mosty mezi „řadové vesnice“, které se skládaly obvykle z jedné nebo ze dvou řad usedlostí volně stavěných v menších nebo větších vzdálenostech podél potoka nebo podél cesty. Za každou usedlostí, tj. za humny, byla tzv. záhumenická plužina, která se táhla v jednom celku.

Na počátku 20. století začala v Mostech spolková činnost. Byl založen místní odbor Národní jednoty pošumavské, hasičský sbor.

V blízkosti Mostů se nachází několik míst s výskytem velmi vzácné bahenní květeny.

Mosty mají velmi pěknou návěs, kde je kaplička sv. Václava, která nahradila původní dřevěnou zvoničku. Kaple byla postavena v roce 1926. Byla vysvěcena 19.6.1927. U některých stavení jsou kamenná koryta na vodu a také staré kamenné sklípky. V roce 1705 byla na okraji vsi při cestě na Kunžak postavena kamenná boží muka. V obci a jejím blízkém okolí se nachází 7 křížků.

V okolních lesích lze nalézt velká mraveniště, která budují mravenci lesní (*Formica fura*). Jedny z největších mravenišť jsou blízko Skalky. Jsou to důmyslné stavby, díky dělbě práce v nich perfektně funguje větrání a regulace vlhkosti vzduchu, i když tyto stavby dosahují velkých rozměrů. Mravenci z velkého mraveniště na vzdálenost 120 m ročně uloví a přivlečou 50 000 a více kusů obětí. Rozsah svého působení mají až 1,25 ha plochy. Známé jsou i mravenčí války mezi jednotlivými mraveništi o teritorium. Můžete pozorovat, že stará mraveniště přestávají žít a vznikají nová.

Krajina u Mostů

Suchdol (644 m n. m.)

Za jménem Suchdol je ukryto jméno majitele z doby kolonizace – Suchý dol. První písemné zprávy o Suchdole jsou z roku 1373. Církevně patřila tato oblast na Moravu do diecéze olomoucké. Zánikem rodu pánů z Hradce roku 1604 se natrvalo dostal Suchdol politicky i církevně do Čech – přešel do držení Slavatů a pak hrabat Lichtenštejnů a pak roku 1762 přešel pod novou vrchnost hrabat Podstatských z Prusí, v jejichž držení byl až do roku 1926. Podle ústní tradice došlo v době třicetileté války v místě zvaném Kohoutí strouha k potyčce místních obyvatel s císařskými vojáky. Po vítězství císařských se hněv vítězů obrátil proti Suchdolu, který byla vypálen. Na místě střetu byl později postaven kříž. Na počátku 20. století se začal v Suchdole rozvíjet společenský život. Byla zde zřízena pobočka Národní jednoty pošumavské, byl zde sbor dobrovolných hasičů. Na fronty 1. světové války odešli i muži ze Suchdola, na památku padlého Jana Pechy byla zbudována boží muka na křižovatce cest u sousední osady Jalovčí. Do roku 1964 byl Suchdol samostatnou obcí, pak se stal místní částí obce Kunžak. Počet obyvatel začal klesat už ve 30. letech 20. století. V současné době je zde trvale hlášeno 20 obyvatel.

Nedaleko obce směrem na Mosty (po modré turistické značce) je v lese v blízkosti vrcholku Trkalu známý viklan, kde jsou i kamenné misky, stejně jako i na dalších kamenech roztroušených v okolí.

Na okolních pastvinách, stráních a v borových lesích hojně rostou jalovce. Nejvíce jich je u sousední osady Jalovčí, která podle nich získala i pojmenování. Od Jalovčí směrem k Suchdolu je několik rybníků. V samotném Suchdole jsou tři rybníčky uprostřed vsi. Na návsi rostou vysoké a již značně staré stromy, pod kterými najdete oplocený křížek a starou zvonici.

Přírodní památka Rašeliniště u Suchdola byla vyhlášena roku 1987. Její výměra je 2,55 ha. Luční rašeliniště se nachází nad Novým rybníkem severozápadně od Suchdola. Z botanického hlediska je to nejvýznamnější zachovaná rašeliništní lokalita v jihočeské části Českomoravské vysočiny. Roste zde například suchopýrek alpský (*Trichophorum alpinum*), hrotnosemanatka bílá (*Rhynchospora alba*), bařinka bahenní (*Triglochin balustre*), rosnatka okrouhlostá (*Drosera rotundifolia*), len počistivý (*Linum catharticum*), tolije bahenní (*Parnassia palustris*) a další. Tato lokalita je považována za evropskou raritu. Patří do čtvrtohorních rašelinných sedimentů pokrývajících podklad hrubozrnné žuly. Mocnost této vrstvy je 75 cm. Toto místo je i nalezištěm několika mechorostů, které patří ke glaciálním reliktvům, což znamená, že jsou to zbytky květeny doby ledové. Obdobné druhy se udržely v Evropě pouze v tundrách severských zemí. Byly zde nalezeny reliktní rašeliništní mechorosty štírovec dutolistý (*Scorpidium scorpioides*), bažiník kostřbatý (*Paludella squarrosa*), poparka třířadá (*Meesia triquetra*). Žijí zde vzácnější druhy vlhkomilných střevlíčků a drábčků. Hnízdí zde pěnice hnědokřídla (*Sylvia communis*), pěnice podkřovní (*Sylvia curruca*) a strnad obecný (*Emberiza citrinella*). V rybníku se rozmnožuje početná populace ropuchy obecné (*Bufo bufo*).

Krajina u Suchdola

Terezín (660 m n. m.)

První písemné zprávy o Terezíně jsou z roku 1723, kdy byl založen poplužní dvůr Petrov, který byl na žádost úředníků z Telče přifařen ke Kunžaku. Nedaleko od něj pak v roce 1810 vznikla nová osada Terezín, přišli sem noví osadníci, hlavně to byli lesní dělníci. Dvůr Petrov zanikl a žije pouze v názvu lokality, kde se nalézal, „na starém dvoře“. Terezín byl v písemných záznamech uváděn také jako Terezínov, někdy Teresienstein. Počet obyvatel se postupně snižuje. V roce 1869 žilo ve třiceti domech 222 osob, v roce 1900 ve 31 domech jen 167 lidí. V 70. letech 20. století v 11 žilo 20 osob, a nyní je jich zde trvale hlášených pouze 7. Přesto Terezín není mrtvou vesnicí, ostatní stavení slouží k rekreaci.

Do novodobých dějin se černým písmem 8. říjen 1938, kdy obsadily ryze českou vesnici německé okupační jednotky. O záboru byl veden spor, který byl vyřešen až 24. listopadu 1938 po příjezdu delimitační komise, a ta pak Terezín ze záboru vyjmula.

V okolí vsi je celá řada velkých kamenů, některé mají misky, jiné překvapují jejich mohutností, nebo tvarem.

Terezínem prochází hlavní evropské rozvodí. První dům nalevo je zajímavý tím, že z každé strany střechy teče voda do jiného moře.

Žulové balvany u Terezína

Valtínov (601 m n. m.)

Valtínov je historicky moravskou vsí. Byl pravděpodobně založen jako jiné obce v okolí po vykloučení lesů německými kolonisty jako německý Walter - schlag. Postupně převládli čeští osadníci a pojmenovali ho česky Valtínov. Vznikl před rokem 1358. Ve 13. století náležel Valtínov k obcím, kam se stěhovali pronásledovaní valdenští z Rakouska. Vrchnost se zde střídala velmi často, později byl přičleňován do různých okresů. V letech 1940 - 1945 okres Telč, 1950 - 1960 to byl okres Dačice a od té doby je to okres Jindřichův Hradec. Do roku 1980 samostatnou obcí, pak do roku 1988 byl místní částí Markvarce a od 1.1.1989 je místní částí Kunžaku.

O velkém stáří Valtínova svědčí mnohé současné nálezy při výkopových pracích. Za humny domu čp. 50 bylo objeveno jakési pohřebiště značného stáří, i když je nelze pokládat za prehistorické. Památkou po svobodném dvoře a tvrzice pojmenování místa „na zámku“, „na záměčku“. Je to místo na zahradě za domem čp. 26 na mírném návrší uprostřed obce.

V roce 1793 měl Valtínov 55 domů, kde žilo 553 obyvatel, roku 1921 byl stejný počet domů, ale počet obyvatel se snížil o 62. Nyní je zde trvale hlášeno 126 obyvatel.

Žijí zde obyvatelé vyznávající dvojí náboženství – katolíci a evangelíci. Jsou zde postaveny blízko sebe dva kostely. V letech 1904 – 1905 byl postaven evangelický kostel a v letech 1095 – 1906 byla postaven katolický kostel Panny Marie, oba v novogotickém stylu. Před katolickým kostelem je kamenný kříž a nedaleko u silnice je pod velkým stromem ve stráni uzavřená studánka. Uprostřed vesnice mezi kostely na druhé straně silnice se nachází oplocený kamenný kříž.

Škola zde byla zřízena v roce 1788. V roce 1910 byla postavena nová budova školy, která fungovala do 70. let 20. století.

Koncem 19. století byla ve Valtínově založena knihovna. Velkou tradici zde má spolek dobrovolných hasičů.

V okolí Valtínova lze nalézt kameny s mísami. Na rozvodí u česko - moravské hranice bylo větší rašeliniště, kde se těžily borky.

Přírodní památka Jalovce u Valtínova byla vyhlášena v roce 1987. Rozkládá se na nízkém zalesněném pahorku v komplexu pastvin a borových lesíků jihozápadně od Valtínova. Její výměra je 0,5 ha. Rostou zde acidofilní vřesovištní společenstva s vitálními a kompaktními porosty jalovce obecného (*Juniperus communis*).

Historická pohlednice Valtínova

Zvůle (640 m n. m.)

Jméno Zvůle vzniklo přeměnou slov zvóle – zvuole – zvůle (právnícký termín zvóle). Na obec byl tedy přenesen název instituce. Znamenalo to rovněž, že obec byla osvobozena od dávek, roboty apod.

Rybník Zvůle byla vystavěn Krajíří z Krajku roku 1571, jeho rozloha je 10 ha.

První dochované písemné zmínky o Zvůli jsou ve spojitosti s vedením poštovní trasy Vídeň – Praha, která původně vedla přes Slavonie, Novou Bystřici a na Jindřichův Hradec. byla založena roku 1526 na příkaz císaře Ferdinanda I., zakladatelem byla hrabě Taxis. Ale protože císařský poštovní posel byla přepaden mezi Bystřicí a Jindřichovým Hradcem, byla trasa přeložena ze Slavonic na Valtínov, Zvůli a Kunžak i za cenu, že se musely vybudovat dřevěné mosty u Zvůle, kde byly tenkrát velké močály.

V těsné blízkosti rybníka byla snad dříve vystavěna usedlost panského porybného nebo panského lesního správce, později se tady usadili lesní dělníci kameníci. Farou patřila ke Kunžaku. V roce 1870 bylo v této vsi 10 domů, kde bydlelo 47 obyvatel. Během 20. století docházelo k úbytku obyvatel, nyní je jich zde hlášeno osm. Většina stavení slouží k rekreaci, byly zde postaveny chaty a zřízen kemp.

V září 1783 byla postavena myslivna u rybníka Zvůle, původně byla dřevěná a v roce 1811 byla postavená nová – kamenná a cihlová - čp. 10.

Kaple byla vybudována v roce 1904. Nechal ji postavit revírník Karel Faustus. Vysvěcena byla 10.7. 1904 kunžackým farářem Šimonem Kabátem. Zvon na této kapli byl vysvěcen 13.6. 1926, ale za druhé světové války byl odvezen a nový byl v 90. letech 20. století znovu nainstalován. Obec Kunžak žádala o jeho navrácení, ale bez úspěchu. Oltář zhotovil kunžacký truhlář Jan Krafka. Tato kaple je uvedena na seznamu památek okresu Jindřichův Hradec. Kaple byla v posledních letech opravena.

Památným stromem byl vyhlášen buk, jehož stáří se odhaduje na 450 let (obvod kmene 565 cm, průměr 180 cm, výška 25 m). Naproti kapliče byla ve 30. letech 20. století vysazena tzv. Švehlova lípa na paměť tehdejšího předsedy vlády Antonína Švehly.

Kříž z roku 1868 se nachází na kraji obce.

Kameny – v okolních lesích i v samotném rybníku se nachází mnoho velkých žulových kamenů. Nejmohutnější a nejzajímavější jsou u cesty ze Zvůle na Jitra hned za chatkami u vodárny a potom dále severozápadně od Zvůle je celé seskupení kamenů zvané Stodůlky.

Na pasekách a při kraji lesů roste náprstník červený. U rybníka Zvůle roste masožravá rosnatka okrouhlostá. Na loukách můžete vidět vstavače.

Pohled na osadu a rybník Zvůle

turistická mapa okolí Kunžaku

Železárny v Dolním Bolíkově

S největší pravděpodobností všechny staré litinové kříže nacházející se v Kunžaku a okolí byly vyrobeny v železárnách Dolní Bolíkov. V současné době v Bolíkově nelze nalézt žádné zbytky po železárnách, které bývaly jedny z největších na Moravě. Ještě donedávna zde byly alespoň zbytky strusky. Nyní byly haldy rozvezeny. Neexistuje žádná fotografie ani obrázek železáren. Po rozhovoru s panem Karáskem, který zná dobře místní historii, jsme zjistili, že neexistují žádné prameny ani materiály o historii železáren. Jediným zdrojem informací byl článek na www.wikipedia.org.

Dolní Bolíkov, místní část obce Cizkrajov leží 4,5 km severně od Slavonic v okrese Jindřichův Hradec, kraj Jihočeský v nadmořské výšce 479 m. Dolní Bolíkov byl až do roku 1974 samostatnou obcí, tímto rokem se stal místní částí obce Cizkrajov. Železniční zastávka trati Slavonice - Dačice - Telč - Třešť - Kostelec u Jihlavy je v místě. Bolíkovský potok, který obcí protéká, se po 5 km vlévá z pravé strany do Moravské Dyje. V obci dříve žilo převážně německé obyvatelstvo s českou menšinou, po roce 1945, kdy bylo německé obyvatelstvo odsunuto, sem přišlo české obyvatelstvo. V současné době je v obci osídleno 64 domů převážně trvale bydlícími obyvateli.

Historie a vývoj do současnosti

Ves je v historických pramenech poprvé uváděna v roce 1358. Podle lánového rejstříku bylo ve vsi před třicetiletou válkou 24 usedlostí. Tři mlýny jsou na Bolíkovském potoce ve vsi uváděny v pramenech již v r. 1368, zde je také zmínka o tvrzi. V roce 1600 je doložena písemně i existence papírny, postavené v druhé polovině 16. století, která byla později - po polovině 19. století přestavěna na mlýn. Byla to podle historiků jedna z nejstarších papíren na Moravě.

Železárny

Byly založeny v roce 1810 v lese severozápadně od obce na Bolíkovském potoce založeny železárny majitelem panství hrabětem Razumovským a jeho společníkem Vincencem Zessnerem ze Spitzenberka, jako palivo používaly dřevo z okolních lesů a železnou rudu z několika ložisek mezi Jemnicí a M. Budějovicemi. Železárny byly ve 20. letech 19. století jedny z nejvýznamnějších na Moravě. Vysoká pec byla zapálena v roce 1814. Železná ruda byla získávána z ložisek v okolí, nejvíce ze Županovic. Byla zde postavena vysoká pec a dva hamry. Železo zkujňovaly hamry v okolí. Počátkem 50. let 19. století došlo k úpadku železáren, vysoká pec byla zastavena v roce 1853. Železárny byly zrušeny v roce 1878. V železárnách se vyrábělo surové železo a litina. Výrobky měly dobrou kvalitu a prodávaly se v okolí, také v Praze, Vídni a Štýrském Hradci. Vyráběly se desky, kotle, hrnce, ale i umělecká litina a ozdobné kříže.

Litina

Na úvod budiž řečeno, že pod pojmem litina se rozumí slitina železa s uhlíkem, pokud uhlíku je více než přibližně 2%. Pokud je uhlíku méně (to je ve všech ostatních případech), pak se jedná o ocel, která se - na rozdíl od litiny - nechá tvářet. Pokud se v běžné hantýrce používá výraz "železo", má se na mysli ocel s velmi malým obsahem uhlíku, tedy ocel měkká, dobře tvárná a nekalitelná.

V Číně se litina slitina vyráběla již ve 4. století př. n. l. a odlévaly se z ní různé předměty. Evropané dospěli k výrobě litiny ve 14. století n. l.

Technika slévání litiny je mnohem mladší než slévačství bronzů, která známe už ve starověku. V evropských podmínkách se při práci s litinou postupovalo obdobně jako u bronzů.

Střední Evropa, Německo a zejména Čechy byly už od 14. století pozoruhodně vytápěním místností kamny místo krbů. Milánský vyslanec u dvora Václava IV. (Umbrio) viděl v kamnech střeoevropské, konkrétně české specifikum. Litina v tomto ohledu nabízela ekonomičtější, techničtější a úspornější řešení než běžná kachlová kamna, čehož se také od počátku renesance na přelomu 15. a 16. století hojně využívalo při výrobě litinových, většinou biblickými náměty zdobených desek, určených k montáži litinových kamen. Z litinových desek se většinou sestavovala spodní část kamen, určená k rychlému prohřátí, zatímco vršky byly i nadále vytvářeny hrnčířsky.

Železo se v našich zemích nejdříve vyrábělo v "dýmačkách", tj. kusových pecích. Mohutnější dmyhadla hnaná vodním kolem však záhy umožňovala zvyšovat železářské pece, takže postupně vznikala vysokopecní výroba surového železa. Palivem zůstávalo stále dřevěné uhlí. Surové železo se buď zkujňovalo ve zkujňovacích pecích, nebo se v podobě litiny odlévalo do forem.

Velmi brzy se v Evropě z litiny vyráběly také zbraně a střelivo. První zprávy o tom pocházejí z Porýnska z konce 14. století, kde se městu Frankfurtu nabízel puškař Marckeln Gast k lití železných zbraní. Při lití se tehdy postupovalo zřejmě tak, že železný šrot byl taven s cínem a antimonem v malých výhních a tavenina lita do forem. V polovině 15. století začali v Porýní slévat přímo z vysokých pecí.

Litinová děla a moždíře se užívaly hlavně tam, kde byly umístěny nastálo - na městských hradbách, lodích apod. Zpočátku však byla litina důležitější k výrobě koulí, protože bronzové byly příliš drahé. Litinové granáty se začaly vyrábět kolem roku 1450. První zprávu o lití litinových koulí v Karlově Huti máme doloženou roku 1596. Třicetiletá válka dala podnět k výrobě a užívání dělostřelecké litiny. Vedoucí úlohu sehrál Králův Dvůr u Berouna a Strašické železářny, které měl v první polovině 17. století v nájmu Zanetti. Vyráběly se zde 3, 6, 12 a 24liberní koule, 3 až 300liberní granáty, koule a řetězy i děla. Na začátku 18. století vyráběla Stará a Nová Huť granáty, Padrt' koule 18, 24 a 30liberní, ve Strašicích odlévali sedmiliberní houfnice, granáty a koule.

Mimo litinu pro válečné účely se vyrábělo také jiné zboží. Předně se hotovily odlitky, které potřeboval podnik sám pro sebe. Bývaly to desky do zkujňovacích výhní, ke stoupám, pod podstatu vysoké pece, kovadliny, závaží atd. Na prodej se z litiny vyráběly nejružnější druhy hrnců, kotlíků. V Komárově se vyráběly již v 17. století. Jiným litinovým zbožím byly kotlíky, pláty, rošty, "moždíře" a v druhé polovině 18. století i kamna. Pozoruhodným dokladem užití litiny v panské architektuře jsou dvojce kamna odlitá roku 1716 Leonardem Burym a Karlem Pozem v Oseku u Zbiroha (u Hořovic).

První zmínky o umělecké, tzv. francouzské litině, máme z roku 1756 ve Strašicích, kde odlili dvě sochy granátníků pro Vídeňské Nové Město, které vážily 40 centů. Vrcholu dosáhlo umělecké slévačství koncem 18. století. Slévalo se do hlíny nebo do písku. Používalo se i slévání do truhlíku. Postupovalo se tak, že se modelem vytvořila forma ve dvou truhlících

naplněných pískem, které k sobě dobře přiléhaly. Prvá část formy se nacházela v horním, druhá část v dolním truhlíku. Umělecká litina se odlévala do hlíny s jádrem, košilí a pláštěm. Košile se vytvářela z vosku v sádrové formě.

Trvalejší zájem o litinové výrobky zaznamenáváme v polovině 18. století. Kromě běžného odlévání do hlíny se postupně zavádělo lití do písku. Postupovalo se při tom tak, že se modelem vytlačila forma do písku smíchaného s uhelným mourem. Vzniklá forma se vysypávala uhelným prachem a do ní se pak napouštěla tekutá litina. Tak se odlévaly desky, pláty, kovadliny, závaží atd. Umělecká litina se lila přímo z pece, jen menší kusy lžícemi. Byly to v první fázi převážně kamnové a krbové desky.

Surové železo teklo k formám příkopem nebo stružkou z formovacího písku přirozeným spádem. Licí pískové lože muselo být přesně vodorovné. Modely bývaly kovové nebo dřevěné. Použitý písek nesměl být mokrá ani příliš suchý a připravoval se na lavici zhotovené ze železných desek. Vysušoval se žhavými kusy surového železa a promísil se s jednou třetinou uhelného prachu z tvrdého dřevěného uhlí. Písek se pak prosil sítem, navlhčil vodou a mísil tak dlouho, až z něj bylo možno sevřením v dlani hníst hrudky. Výpust surového železa otevíral mistr vysoké pece.

K odlévání desek bylo zapotřebí tří lidí. Odlití trvalo asi pět minut. Trhavé červené odlitky se posypaly uhelným prachem. Velké desky se zatěžovaly, aby se při chladnutí nebortily.

Plastické vzory na odlévaných deskách zobrazovaly písmena, čísla, hvězdy, ornamenty i různé postavy. Modely se otiskovaly v různých kombinacích jen do takové hloubky, aby se zatlačila vystouplá část řezby. S malým počtem modelů se vyráběly desky s různě obměňovanými motivy.

Vyvinutějším způsobem lití desky bylo formování pomocí jednoho velikého vyfrézovaného prkna. Takových modelů (šablon) mívala slévárna větší zásobu. Tvůrci dřevěných modelů byli řezbáři, sochaři nebo také truhláři, kteří zejména v 16. století ovládali také řezbářskou práci. Na odlitých deskách nacházíme často značku nebo podpis slévače. Kamnové a komínové desky se vyráběly v siegerlandských hutích běžně od druhé poloviny 15. století, v Čechách o sto let později.

Značného rozsahu nabylo u nás slévání litiny od poloviny 18. století, hlavně z úsporných důvodů, protože se začal projevovat nedostatek dřeva. Koncem 18. století již byla litina odpovídající náhradou za barevné kovy.

Litinový držák na deštníky

Litina se snadno přizpůsobovala každému tvaru předmětu, dobře se opracovávala a hlavně umožňovala sériovou výrobu stejných kusů.

Školní lavice z roku 1910

Architektura ponapoleonského klasicismu, u nás nazývaného *biedermeier*, využívala litinových doplňků. Nebyla to jen litinová kamna modelovaná do různých tvarů a různě zdobená, ale i zábradlí a figurální doplňky všeho druhu. Litina vystoupila z interiéru staveb a vítězila v zápase s kovaným zámečnickým dílem. Litinová zábradlí schodišť, balkonů, balustrád a mostů měla střízlivou jednoduchost danou materiálem, stylem a technickými možnostmi výroby.

Před koncem 18. a v první polovině 19. století se používalo litiny i ve šperkařství. Šperky ze šedé litiny přitom neimitovaly zlato a stříbro. Naopak zdůrazňovaly svou odlišnost materiálem i zpracováním. O proslulost litinových šperků se zasloužila berlínská manufaktura. Tvorba šperků však nezůstala omezena jen na Berlín, ale rozšířila se i v Čechách, kde vznikaly unikátní předměty technicky i výtvarně souměřitelné s německou produkcí. Patřily k nim zvláště litinové šperky hotovené ve 20.-30. letech minulého století v hořovických a komárovských dílnách.

Od druhé poloviny 19. století zastihujeme litinu všude, kde ji bylo možno použít. Masivní, ale přitom účelné konstrukční řešení strojů i podstavců (litina tlumí nežádoucí chvění), neobvyklé konstrukce čerpadel, lisů, tiskařských a textilních strojů dodnes hovoří o smyslu konstruktérů pro funkčnost a proporční úměrnost.

Stále funkční litinová vodní roura z roku 1830

Slévárnictví litiny umožnilo řešit zvýšené požadavky i hromadnou poptávku po různých technických zařízeních vyvolanou nebývalým růstem měst. Bylo nutné urychleně budovat vodovody, což předpokládalo stovky kilometrů litinových vodovodních rour.

Litínové formy na bábovky a velikonoční beránky se mnohde používají stále.

Technický i hygienický provoz domácností zajišťoval odbyt širokému sortimentu větších i menších sléváren. Byla to litinová kamna, umývadla, klozetové mísy, splachovací nádoby aj. Z drobnějšího domácího inventáře mlýnky na maso, lisy, žehličky, věšáky na šaty atd. Občas upoutají naši pozornost dokonale vyvedené konstrukční tvary starých šicích strojů nebo různě velkých, zdobně provedených klíčů.

Litínové vany

Rozvoj pouliční dopravy potřeboval různě tvarované litinové sloupy, lampy, lité mříže. Litinový zahradní nábytek a hlavně parkové lavičky.

Dokonalost tvarů a praktičnost výrobků z litiny však přesto neobstála v soutěži s novými materiály a způsoby výroby. Zejména pro svou velkou hmotnost, značné pořizovací náklady a ekologickou náročnost. A tak místo krásných, oku ladících tvarů (v pravém slova smyslu), se dnes obklopujeme strohými, ryze účelovými blikajícími svařovanými či jinak vyrobenými "krabicemi" a zapomínáme, že nejen účelností živ je člověk.

Způsob zpracování

Prvního setkání se zúčastnila i Denisa Malátová, která s námi šla k poslednímu nezmapovanému kříži v katastru obce Kunžak. Ukázala nám, jak pracovat v terénu i jak zpracovat získaná data.

Dozvěděli jsme se, které informace jsou pro zpracování jednotlivých karet důležité. Pro správnou identifikaci stavby je potřeba nejen popsat místo, kde se nachází, ale také je potřeba znát číslo parcely, na které se stavba nachází. To je důležité pro přesnou identifikaci, aby stavbu mohl najít i ten, kdo nezná místní názvy. Čísla parcel jsme hledali na internetu – na webových stránkách www.nahlizenidokn.cuzk.cz a na www.mapy.1188.cz. Naučili jsme se ukládat mapy, kde jsou označena místa staveb a jejich souřadnice. Doplnili jsme mapy do ke kartám DSS v katastru Kunžak.

Další údaj, který je potřebný pro určení polohy stavby, jsou souřadnice, na kterých se nachází a nadmořská výška, ve které se nachází. Tyto údaje jsme zjišťovali pomocí GPS.

Stavbu jsme vždy přesně změřili a zanesli jsme si údaje do náčrtku, který jsme pořídili na místě stavby, pro přesnost jsme ještě detailně stavbu vyfotografovali. Některé fotografie jsme nepoužili do jednotlivých karet, ale sloužily nám k pozdějšímu zpracování popisu stavby a k popisu stavu stavby.

U každé stavby jsme popsali její současný stav. Popsali jsme, jestli je udržovaná, jak je opravená, jestli oprava je vhodná a poškozených staveb jsme popsali, jak velké je poškození.

V archivu kronikářky obce Kunžak jsme vyhledávali informace o historii jednotlivých staveb. U menších křížků, které nejsou vyhlášené kulturní památkou, se nám ne vždy podařilo nějaké informace najít. Při zpracovávání se nám podařilo získat informace i od starších občanů, kteří nám vyprávěli o historii stavby.

Každá ze staveb má svou kartu, na které jsou vypsány všechny dostupné informace o stavbě včetně data pořízení fotografií a uvedených pramenů. Ke kartě jsou přiloženy také mapky s přesnou lokalizací.

Práci jsme v roce 2009 rozšířili o informace týkající se historie kostela sv. Bartoloměje v Kunžaku a o kapitolu význam kříže.

V roce 2010 jsme zmapovali katastr Suchdol a Valtínov, a tím jsme zcela dokončili mapování všech drobných sakrálních staveb v obci Kunžak. Dále jsme přidali další tři nové kapitoly. V kapitole Informace o místních částech obce Kunžak jsme se zabývali nejen historií, ale chtěli jsme ukázat i přírodní památky a zajímavosti. Zajímalo nás, kde se litinové kříže vyráběly, podle dostupných informací jsme zjišťovali historii železáren v Dolním Bolíkově. A další kapitolu jsme věnovali materiálu, ze kterého jsou některé kříže vyrobeny – litině.

Při hledání informací o jednotlivých stavbách jsme narazili na seznam již zaniklých křížů a kapliček. Byly zničeny nebo odstraněny kvůli stavbám nebo rozoráváním polí. Jednalo se o tyto drobné sakrální stavby: boží muka u cesty k Leštině, kaplička sv. Starosty, kaplička v areálu ZD, Vodičkova kaplička na cestě do Mostů, Pelikánův kříž na cestě k Budkovu.

Téma Drobné sakrální stavby v obci Kunžak je tímto zcela zpracované.

Závěr:

Ve své práci jsme navázali na práci žákyň 9. ročníku dva roky jsme v ní pokračovali. Zmapovali jsme zbývající kříž v katastru obce Kunžak a všechny drobné sakrální stavby, které se nacházejí v katastrech Kaproun, Mosty, Suchdol a Valtínov. Celkem jsme v roce 2009 zpracovali 16 nových karet a u třech staveb jsme zaznamenali jejich opravy. V roce 2010 jsme zpracovali 8 karet a 3 karty nově opravených staveb a práci jsme rozšířili o tři nové kapitoly.

Naše práce je uložena v archivu obce Kunžak, kde ji mohou využít zájemci o historii. Některé části jsou také pravidelně publikovány v Kunžackém zpravodaji, aby se občané dozvěděli více o svém okolí.

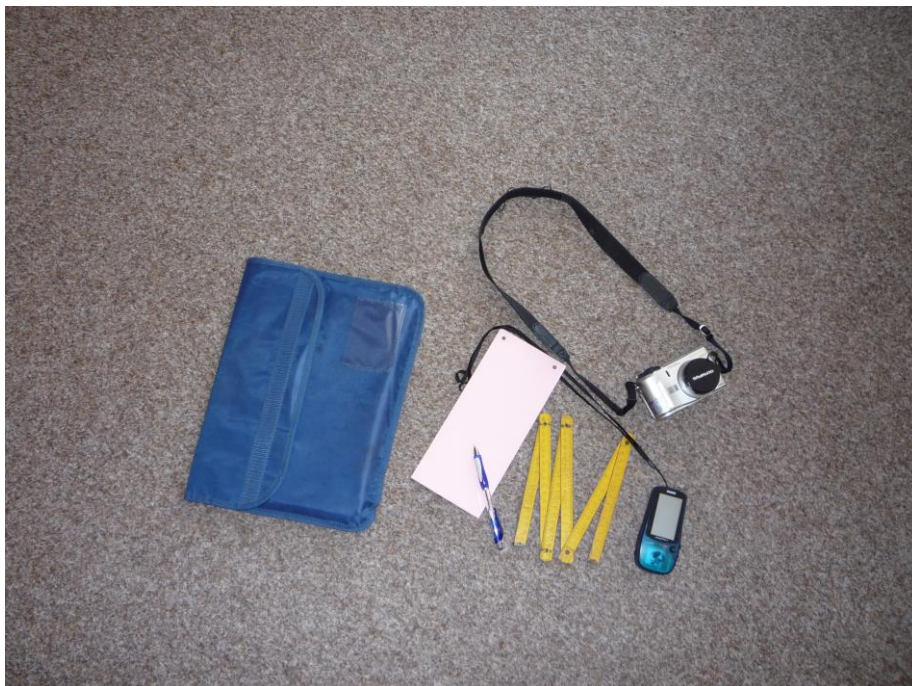
Pan starosta obce Kunžak nás přijal a poděkoval nám a práci předal zaměstnankyni obecního úřadu zabývající se dotacemi. Ta jim potom vysvětlila způsob zpracování žádostí o dotace na opravu DSS. My jsme také později navštívili obecní úřad a ujasnili jsme si některé detaily zpracování naší práce, tak aby přesně vyhovovala praktickému využití na úřadě a vzájemně jsme si předali zkušenosti s prací s internetovými mapami. Práci jsme zpřehlednili tím, že jsme očíslovali jednotlivé stránky příloh.

Při práci jsme se seznámili nejen s historií, ale poznali jsme i krásná místa v okolí Kunžaku. Uvědomili jsme si, jak si naši předkové vážili své krajiny a jak ji dokázali vkusně doplnit o drobné stavby, které se staly nedílnou součástí krajiny.

Některé drobné sakrální stavby v minulosti musely ustoupit při rozorávání polí, úpravě terénu (např. kaplička a křížek v areálu ZD), jiné se podařilo zachránit jejich přemístěním z původních míst do parčíku ke kostelu (dvoje boží muka a socha Jana Nepomuckého). V současné době jsou drobné sakrální stavby opravovány. Jejich opravu a údržbu provádí buď místní občané, ZD, členové MO KDU-ČSL. Větší opravy provádějí odborné firmy, jejich práce je hrazena z prostředků Obce Kunžak, které se daří získávat dotace Jihočeského kraje. V roce 2010 byly opraveny tři stavby, a to na skladě našich podkladů a návrhů.

Seznam pomůcek

Zápisník
Psací potřeby
Metr
Digitální fotoaparát
GPS
Počítač

Seznam literatury a pramenů

www.nahlizenidokn.cuzk.cz

www.mapy.1188.cz

www.vilemwalter.cz

www.ochranaprirody.cz

www.cs.wikipedia.org

www.quido.cz

www.teleskadraha.ic.cz

Kunžacký zpravodaj č.1, rok 2008

Miroslav Hála, Kunžak, MNV Kunžak, 1988

Eva Krafková, Krajinou čertových kamenů, MH, 2001

Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese jindřicho-hradeckém, Praha 1901

Farní kronika obce Kunžak

Jaroslav Herout, Slabikář návštěvníků památek, Středisko památkové péče a ochrany přírody Středočeského kraje, 1980

Jack Tresidder, 1001 symbolů, ilustrovaný průvodce světem symbolů, Knižní klub, 2004

Udo Becker, Slovník symbolů, Portál, 2002

Hans Biedermann, Lexikon symbolů, Beta, 2008

Soukromý archiv pana Mračka

Resumé

Naše skupina pokračovala v práci žáček 9. ročníku, které zkoumaly drobné sakrální stavby nacházející se v katastru obce Kunžak. Zpracovali jsme DSS v katastru Mosty, Kaproun, Suchdol a Valtínov. Všechny stavby jsme nejdříve vyhledali a podrobně popsali, změřili, zaměřili je v terénu a nafotografovali. Všechny údaje jsem zpracovali, pro každou stavbu jsme vytvořili její vlastní kartu. Potom jsme v katastrálních mapách hledali číslo parcely, na které se nacházejí. Do mapy jsme je zanesli a tyto vytištěné mapy jsou také součástí práce. Naše předchůdkyně v práci napsaly stručně o historii obce Kunžak. Zjišťovali i obecné informace o drobných sakrálních stavbách. My jsme teoretickou část rozšířili o kapitoly: kostel sv. Bartoloměje, význam kříže, informace o místních částech obce Kunžak, železárny Dolní Balíkov a litina. Díky naší práci se zpracovává další kapitola z historie obce Kunžak. Práce je také využita v práci Obecního úřadu Kunžak, který díky podrobnému zmapování DSS v obci má přehled o jejich stavu a nutnosti oprav a využívá tuto práci i pro získávání dotací na opravy.

We continued in the working of pupils of 9th class. We dealt with petite sacred buildings in land registr of community Kunžak, Mosty, Kaproun, Suchdol, Valtínov. We mapped all buildings here. There are 48 petite sacred buildings. We made self card for every buildings. There are these indications: name, fix, altitude, lokalization, number of plot, description, history of building, photos, date of acquisition, disposition, origin, plotters. We printed maps with point of building. We wrote about history of our town, about meaning of petite sacred buildings, history of church of St. Bartolomeo, the crucifix, information about local parts of Kunžak, Dolní Balíkov, část iron. Our studies are used by municipal office of Kunžak for getting of grants. Our team worked 3 years.

Přílohy – karty a mapy

Seznam:

Mapa katastrů obce Kunžak

Katastr Kunžak:

Boží muka na Dlouhých zahradách
Boží muka na jitterské silnici
Boží muka u silnice směrem na Suchdol
Boží muka u kostela nalevo
Boží muka u kostela uprostřed
Kaplička na Lánech
Kaplička na Lánech 2
Kříž Holasův za zahrádkářkou kolonií
Kříž jižně od kostela u domu Winklerových
Kříž jižně od kostela u domu Winklerových 2
Kříž jižně před kostelem
Kříž na Lánech u zlaté studny
Kříž na Lánech u zlaté studny 2
Kříž na Malém Podolí křižovatka na Suchdol
Kříž severně od chaty Lenky
Kříž směr Lomy
Kříž směr Lomy - kamenný
Kříž směr Střížovice
Kříž u Šibenice
Kříž ve Střížovické ulici
Kříž východně od chaty Lenky na cestě vedoucí do Struh
Kříž východně od chaty Lenky na křižovatce cest
Litinový kříž na hřbitově
Socha Jana Nepomuckého na mostě ve Velkém Podolí
Socha Jana Nepomuckého u kostela
Vstup na hřbitov
Weintzetlova kaplička
Weintzetlova kaplička 2

Katastr Kaproun:

Kaplička směrem k vlakové zastávce Kaproun
Kaplička směrem k vlakové zastávce Kaproun 2
Kaplička na rozcestí na Klenovské samoty
Kříž na návsi v Kaprouně

Katastr Mosty:

Boží muka před Mosty
Kaple na Zvůli
Kaple sv. Václava na návsi
Kříž na cestě k Novému rybníku
Kříž na cestě po modré značce z Mostů k Viklanu
Kříž na návsi mezi domy čp. 27 a 28
Kříž na návsi u transformátoru
Kříž na Zvůli
Kříž před Mosty po levé straně silnice
Kříž před Mosty po levé straně silnice 2

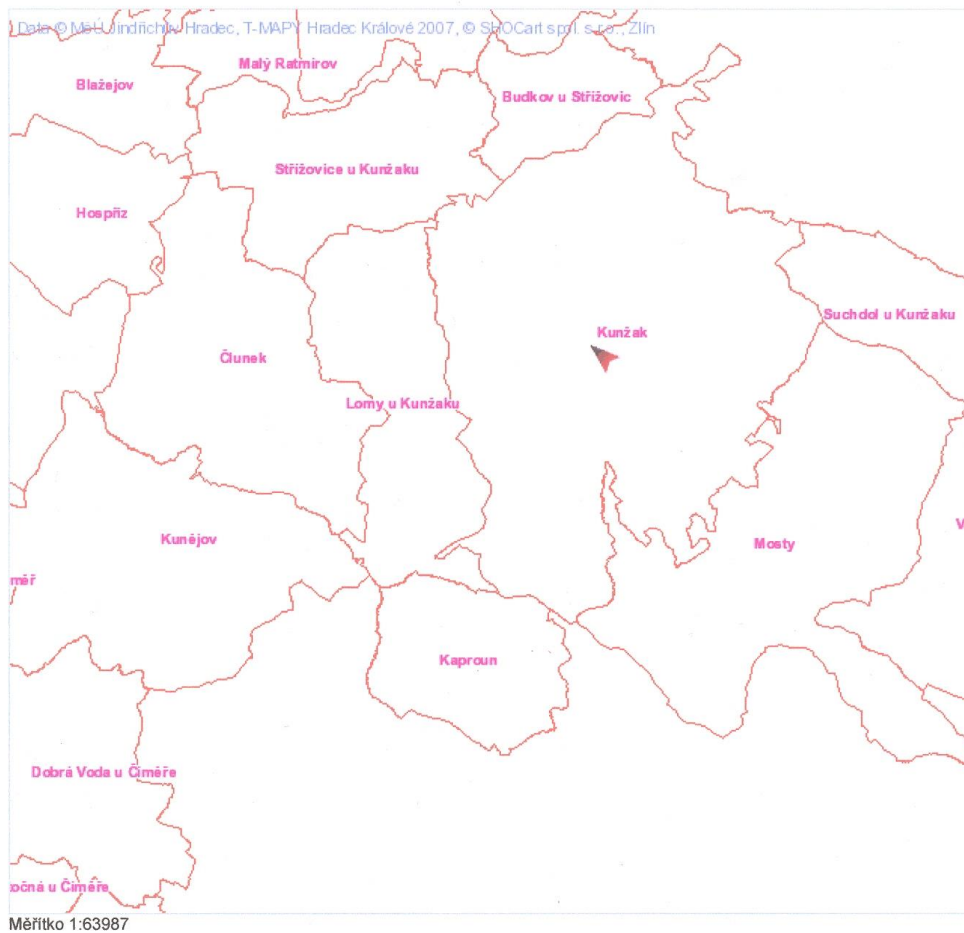
Kříž směrem na Suchdol na konci Mostů
Kříž u silnice směrem na Valtínov
Kříž v Terezíně
Podstavec kříže na Jitrech

Katastr Suchdol:

Kříž na cestě k Suchdolu u Hejdáku
Kříž na hranici katastru Suchdol a Jalovčí
Kříž před Suchdolem u cesty na Jalovčí
Kříž v Suchdole na návsi

Katastr Valtínov:

Kříž ve Valtínově na návsi
Kříž u katolického kostela
Evangelický kostel
Katolický kostel Narození Panny Marie

1 km

Boží muka na Dlouhých zahradách

Název	Boží muka na Dlouhých zahradách
Zaměření	N 49° 07'51.10'' E 15°10'42.00''
Nadmořská výška	589 m n.m.
Lokalizace	Pastviny na Dlouhých zahradách přístupné z cesty vedoucí okolo Mackovy skály
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 3659
Popis	<p>Na čtvercové desce podstavec je hranolového tvaru, který má na třech stranách diamantový řez v plochém rámu. Na severní straně je datum 1693, pod ním na štítku monogram TS. Krátký válcovitý dřík s prstencovou patkou zakončený prstencem a silnou vyžlábnutou krycí deskou. Hranolový nástavec, na všech stranách mělký polokruhově zakončený výklenek, na nástavci krycí deska, na ní dvojité tepaný křížek.</p> <p>Stavba je žulová, vysoká 202 cm. Sokl je vysoký 80 cm a široký 45 cm. Válcový dřík je dlouhý 82 cm, široký 28cm. Kamenný nástavec je vysoký 50 cm, železný křížek je vysoký 35 cm.</p>
Historie stavby	Vznik roku 1693. Boží muka jsou umělecky hodnotná práce barokního kameníka, jsou jedním z nejstarších dokladů tohoto druhu v této oblasti. Monogram TS je nejspíš iniciálami donátora, buď jim byl farář Tomáš Špamberger, který přivedl kameníky do Kunžaku a dal jim první práci, nebo Terezie Šavrdová majitelka pozemku.
Fotografie	
Datum pořízení	28.6.2008
Stav stavby	Stavba je nově opravená, 27.6.2008 byla instalována na své původní místo, kovaný křížek je nový, opravu a instalaci na původní místo provedlo ZD Kunžak. Již z dřívější doby je horní nároží podstavce uraženo.
Prameny	Archiv kronikářky obce Kunžak: Soupis památek, Praha 1901, str.320, Evidenční list nemovitých kulturních památek
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

Boží muka na jitserské silnici

Název	Boží muka při cestě k Jitrům vpravo
Zaměření	N 49° 06'92.30" E 15° 11'77.10"
Nadmořská výška	598 m n. m.
Lokalizace	Stavba stojí na pravé straně silnice směrem na Lána.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 1436
Popis	Na čtvercové desce stojí hranolový podstavec na přední straně datovaný do roku 1709. Válcový dřík s prstencovou patkou a nahoře zakončený prstencem. Na něm krycí deska s nástavcem, postaveným diagonálně k podstavci. Nástavec má na všech stranách mělké výklenky polokruhově zakončené, na něm profilovaná krycí deska s kamennou stříškou. V jejím vrcholu železný dvojramenný křížek. Stavba je žulová, vysoká 225 cm. Sokl je vysoký 75 cm a široký 42 cm. Válcový dřík je dlouhý 50 cm, široký 30cm. Kamenný nástavec je vysoký 60 cm a dvojramenný, železný křížek je vysoký 40 cm.
Historie stavby	Barokní kamenická práce z roku 1709, připomínající dobu moru.
Fotografie	
Datum pořízení	11. 5. 2008
Stav stavby	Velmi dobrý stav, čerstvě upravený terén, nedávno nabílené některé části stavby.
Prameny	Archiv kronikářky obce Kunžak: soupis památek, J. Hradec, Praha 1901, str.320, evidenční list památek.
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

Boží muka u silnice směrem na Suchdol

Název	Boží muka u silnice směrem na Suchdol
Zaměření	N 49° 07' 25.07'' E 15° 12' 07.29''
Nadmořská výška	597 m n.m.
Lokalizace	KÚ Kunžak, za obcí Kunžak na pravé straně silnice směrem na Suchdol
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela č. 1341
Popis	Boží muka jsou výtvarně kvalitní kamenickou prací. Jsou žulová. Na hranolovém soklu datovaném na přední straně do roku 1700 s monogramem TP zakončeném prstencem, který tvoří součást patky, válcový dřík s entasí zakončený hlavicí tvořenou prstencem a silnou krycí deskou. Na ní je hranolový nástavec, který je na všech stranách půlkruhově zakončen vpadlinami. Nástavec je zakončen profilovanou římsou s nízkým stanovým krytem. Rozměry: celková výška 2,43m, sokl 0,37m x 0,80m, sloup 0,30 m x 1,33m, hlavice 0,37 m x 0,50 m.
Historie stavby	Stavba pochází z roku 1700, byla postavena měšťanem Tomášem Pelikánem.
Fotografie	
Datum pořízení	8.5.2008
Stav stavby	Na stavbě chybí původní železný křížek, který byl na koncích rozštířený. Žulový kámen byl v minulosti obílen bíle a žlutě, barva je již z velké části oprýskaná. Stav stavby je dobrý.
Prameny	Archiv kronikářky obce Kunžak: Soupis památek, Praha 1901, str.320, Evidenční list nemovitých kulturních památek
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

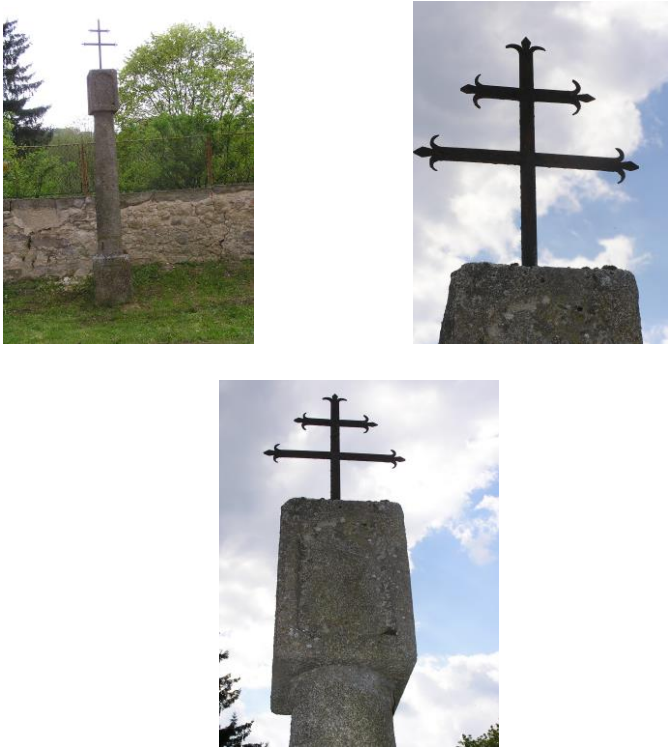

Boží muka u kostela nalevo

Název	Boží muka u kostela nalevo
Zaměření	N 49° 07'38.70'' E 15° 11'41.40''
Nadmořská výška	592 m n.m.
Lokalizace	Boží muka se nachází u kostela nalevo.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 85
Popis	Na hranolovém, téměř křídlovém soklu s označením A 1770 M na čelní straně, štíhlý hranolový dřík s okosenými hranami po celé výšce a s bochníkovou hlavicí, krytou čtvercovou deskou. Kapličkový nástavec hranolový s obdélníkovými vpadlinami ze všech čtyř stran, přecházející bez římsy v komole jehlancové zakončené s protáhlými stěnami, původně opatřen ještě rozšířeným článkem, zachovaným dnes jen frakmentálně. Železný křížek je opravený. Boží muka stojí na 17-ti cm vysokém a 61 cm širokém podstavci. Na soklu, který je vysoký 43 cm a 36cm široký je vyrytý nápis: A1770M. Celá stavba je vysoká 330 cm.
Historie stavby	Datum vzniku je 1770, ale tvar je mnohem archaičtější. Je to práce místního kameníka dokladující dlouhé přežívání pozdně středověkých tvarů. Původně byla boží muka umístěna při polní cestě vedoucí k Leštině. Ke kostelu byla přemístěna v roce 1979.
Fotografie	
Datum pořízení	8.5.2008
Stav stavby	Dobrý
Prameny	Archiv kronikářky obce Kunžak: Soupis památek, Praha 1901, str.320, Evidenční list nemovitých kulturních památek
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

Boží muka u kostela uprostřed

Název	Boží muka u kostela u prostřed
Zaměření	N: 49° 07' 38.60'' E 15° 11' 41.10''
Nadmořská výška	594 m n.m.
Lokalizace	Boží muka se nachází u kostela uprostřed.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 85
Popis	<p>Sloupová boží muka na téměř krychlovém soklu s letopočtem 1714 na čelní straně. Oblý sloupek s entasí má patku ze dvou obloukovitých profilů s toskánskou hlavicí bez dolního prstence. Čtvercová krycí deska je poměrně silná, zespoda vyžlabená. Hranolový nástavec člení ze všech stran ploché ústupky s polokruhovitým zakončením. Bohatě profilovaná římsa přechází v nízký houpavě probraný zakončovaný stanový útvar, na místě hrotu opatřený kamennou koulí, do níž je zasazen dvojitý železný křížek se dvěma závitnicovými železnými ozdobami po stranách patky.</p> <p>Boží muka jsou vysoká 2,70 m. Sokl je vysoký 58 cm a široký 42 cm. Válcový dřík je vysoký 1,70 m a 27 cm široký. Horní sokl je vysoký 50 cm a široký také 50 cm. Dvouramenný křížek je vysoký 50 cm dolní rameno má rozpětí 20 cm a horní 10 cm.</p>
Historie stavby	Datum vzniku je 1714, původně byla tato boží muka umístěna při silnici ke Kaprounu vpravo nad silnicí. Ke kostelu byla přemístěna v roce 1980.
Fotografie	
Datum pořízení	8.5.2008
Stav stavby	Stav stavby je velmi dobrý.
Prameny	Archiv kronikářky obce Kunžak: Soupis památek, Praha 1901, str.320, Evidenční list nemovitých kulturních památek
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

Kaplička na Lánech

Název	Kaplička na Lánech
Zaměření	N 49° 06' 68.77'' E 15° 12' 52.70''
Nadmořská výška	601 m n. m.
Lokalizace	Kaplička stojí v zatáčce na Lána. Na kapličku je vidět ze silnice.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 1099
Popis	Kaplička má obdélníkový půdorys. Je vysoká 1,5 m a široká 1,1 m. Kříž připevněný na kapličce je vysoký 60 cm a jeho rozpětí 40 cm. Kříž je část hrobového kříže. Křížek na JZ je namalovaný.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	8. 5. 2008
Stav stavby	Kaplička by potřebovala novou omítku. Byla natřená na pískovo-žlutou barvu. Křížek směrem na jihozápad je namalovaný. A křížek, který je směrem na severozápad je připevněn a donesen z hrobového pomníku.
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

Kaplička na Lánech 2

Název	<u>Kaplička na Lánech</u>
Zaměření	N 49° 06' 68.77'' E 15° 12' 52.70''
Nadmořská výška	601 m n. m.
Lokalizace	Kaplička stojí v zatáčce na Lána. Na kapličku je vidět ze silnice.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 1099
Popis	Kaplička má obdélníkový půdorys. Je vysoká 1,5 m a široká 1,1 m. Kříž připevněný na kapličce je vysoký 60 cm a jeho rozpětí 40 cm. Kříž je část hrobového kříže. Křížek na JZ je namalovaný.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	8. 5. 2008, 13.11. 2008
Stav stavby	Kaplička byla opravena v listopadu 2008.
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická, Tereza Buzková, Eliška Kovářová, Jakub Šamal

Kříž Holasův za zahrádkářskou kolonií

Název	Holasův Kříž
Zaměření	N 49° 07'47.50'' E 15° 11'70.90''
Nadmořská výška	584 m n. m.
Lokalizace	Křížek stojí za zahrádkářskou kolonií polní cestou, která vede směrem na rybník Komorník.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 379
Popis	Křížek stojí na Holasově poli. Má kamenný sokl. Výška křížku je 175 cm. Sokl je vysoký 50 cm a široký také 50 cm. Rozpětí kříže je 50 cm širka spodního okénka je 17 cm. Kříž je natřený na černo a Kristus na bílo. Tělo je prověšeno ve tvaru Y, hlavu má mírně nakloněnou na pravou stranu. Nad Kristem je nápis INRI.
Historie stavby	Nezjištěna
Fotografie	 <p>The 'Fotografie' section contains three photographs of the Holasův Kříž. The top-left photo shows the cross from a distance in a grassy field under a blue sky with clouds. The top-right photo is a closer view of the crucifix, showing the white-painted body of Christ on the black cross. The bottom-center photo is a close-up of the stone base, which is decorated with two white columns and a central ornate metal piece.</p>
Datum pořízení	8. 5. 2008
Stav stavby	Křížek je neopravený, velice podléhá korozi, téměř dobrý stav.
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

Kříž jižně od kostela u domu Winklerových

Název	<u>Kříž jižně od kostela u domu Winklerových</u>
Zaměření	N 49° 07'37.40'' E 15° 11'45.00''
Nadmořská výška	589 m n.m.
Lokalizace	Kamenný kříž se nachází nalevo jižně od kostela u domu Winklerových.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 4747/1
Popis	Kamenný kříž, který je opraven, zpevněn železným pásem a stažený dvěma železnými pruty, které korodují měří 213 cm. Na soklu, který je široký 76 cm a vysoký 60 cm je nápis: 18 JJV 87. Horní sokl, který nahoře zúžený z 52 cm na 35cm je vysoký 33 cm. Kříž je vysoký 120 cm a jeho rozpětí je 70 cm. Ježíš je vysoký 65 cm a rozpětí rukou 35 cm. Nápis INRI chybí. Ježíšova pravá ruka je ulomená. Z dolního soklu na levé straně je uražený roh. Na podstavci je mech. Za umělou květinou je znak Kunžaku. Okolo stavby jsou květiny.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	8.5.2008
Stav stavby	Dobrý.
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

Kříž jižně od kostela u domu Winklerových 2

Název	<u>Kříž jižně od kostela u domu Winklerových</u>
Zaměření	N 49° 07'37.40" E 15° 11'45.00"
Nadmořská výška	589 m n.m.
Lokalizace	Kamenný kříž se nachází nalevo jižně od kostela u domu Winklerových.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 4747/1
Popis	Kamenný kříž, který je opraven, zpevněn železným pásem a stažený dvěma železnými pruty, které korodují měří 213 cm. Na soklu, který je široký 76 cm a vysoký 60 cm je nápis: 18 JJV 87. Horní sokl, který nahoře zúžený z 52 cm na 35cm je vysoký 33 cm. Kříž je vysoký 120 cm a jeho rozpětí je 70 cm. Ježíš je vysoký 65 cm a rozpětí rukou 35 cm. Nápis INRI chybí.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	8.5.2008, 19.9.2010
Stav stavby	Kříž byl opraven v srpnu 2010.
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická, Tereza Buzková, Eliška Kovářová, Jakub Šamal

Kříž jižně před kostelem

Název	Litinový kříž jižně od kostela
Zaměření	N 49° 07'37.20'' E 15° 11'42.00''
Nadmořská výška	590 m.n.m.
Lokalizace	Kříž stojí jižně před kostelem
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 382
Popis	Kříž je vysoký 5 m. Dolní sokl je přibližně vysoký 1,5 m a horní 1 m. Křížek je vysoký 2,5 m a jeho rozpětí je 1,2 m. Panna Marie je vysoká 70 cm a Ježíš 1 m. Kříž je oplocen litinovým zábradlím, které koroduje. Zábradlí má dva typy kování. Jeho míry jsou 220 x 220 cm. Celá stavba stojí na čtyřech kamenných schodech, které jsou obrostlé mechem. Levé rohy schodů jsou poškozené (přední i zadní). Destička, na které je nápis, má levý horní roh odlomený.
Historie stavby	Kříž datován na dedikační tabulce 1840, zábradlí je mladší po polovině 19. století. Kolem je velmi kvalitní příklad vlivu romantické novogotiky na tvarosloví soudobé umělecko - řemeslné produkce. 1963: kříž udržován (nátěr), části novogotického zábradlí chybí a byly nahrazeny jiným železným zábradlím.
Fotografie	
Datum pořízení	8.5.2008
Stav stavby	Velmi dobrý s výjimkou schodů a korodujícímu zábradlí.
Prameny	Archiv kronikářky obce Kunžak: Soupis památek, Praha 1901, str.320, Evidenční list nemovitých kulturních památek
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

Kříž na Lánech u zlaté studny

Název	<u>Kříž na Lánech u zlaté studny</u>
Zaměření	N 49° 06'94.70'' E 15° 12'41.40''
Nadmořská výška	602 m n.m.
Lokalizace	Kříž se nachází na Lánech u zlaté studny u hlavní silnice.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 1197
Popis	Kříž je vysoký 1,70 m. Stojí na podstavci, který je vysoký 30 cm a široký 110 cm. Na podstavci je sokl vysoký 70 cm a širokým 28 cm. Kříž je vysoký 70 cm a jeho rozpětí je 34 cm. Socha Ježíše je vysoká 40 cm a její rozpětí je 31 cm. Byla původně bíle natřena. Nátěr je už sloupaný a zkorodovaný. Vršek kříže je ulomen a nahrazen pozinkovaným plechem, který se ke kříži vůbec nehodí.
Historie stavby	Původní podstavec je z roku 1759.
Fotografie	
Datum pořízení	8.5.2008
Stav stavby	Velmi špatný stav.
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

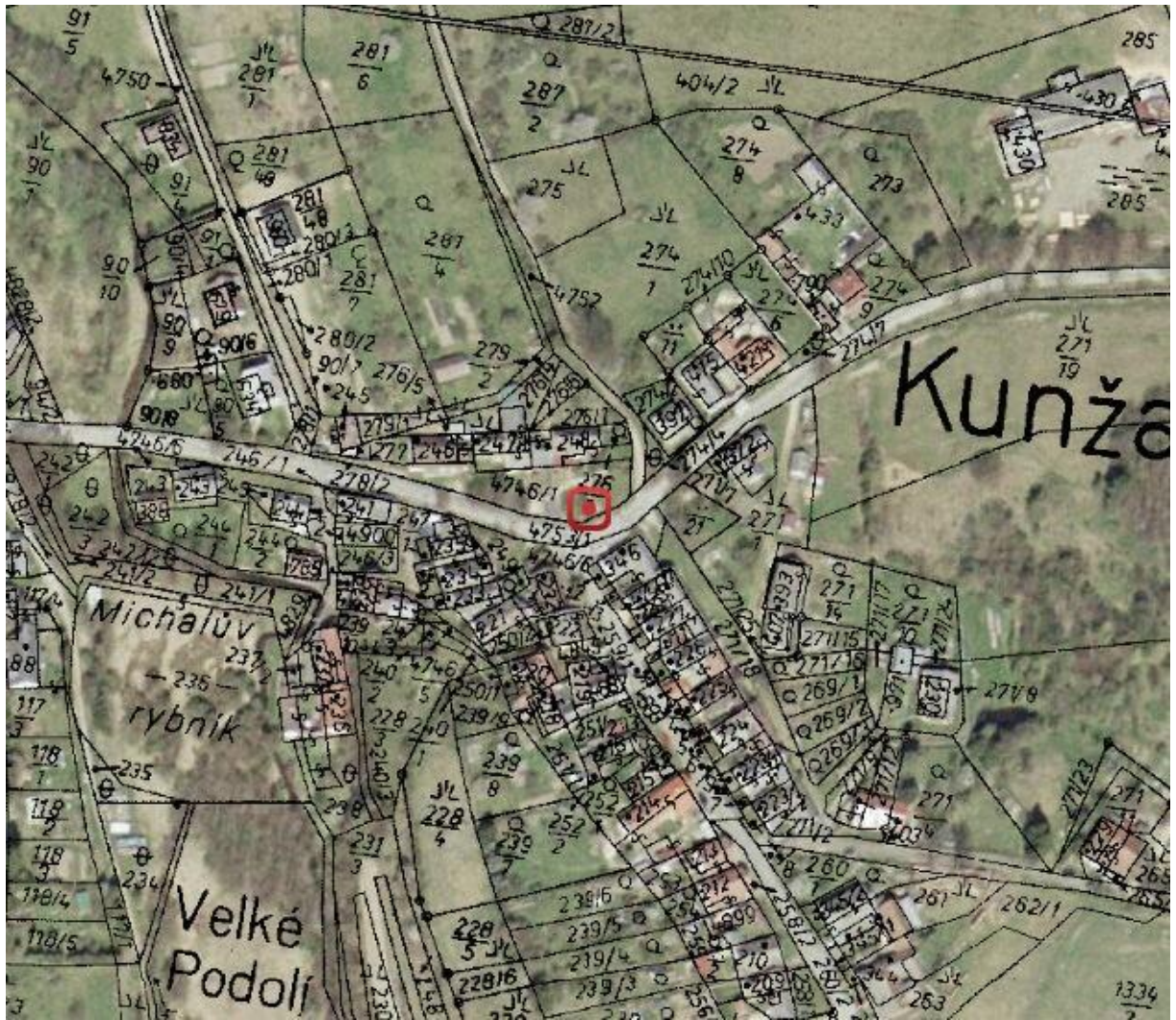
Kříž na Lánech u zlaté studny 2

Název	Kříž na Lánech u zlaté studny
Zaměření	N 49° 06'94.70'' E 15° 12'41.40''
Nadmořská výška	602 m n.m.
Lokalizace	Kříž se nachází na Lánech u zlaté studny u hlavní silnice.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 1197
Popis	Kříž je vysoký 1,70 m. Stojí na podstavci, který je vysoký 30 cm a široký 110 cm. Na podstavci je sokl vysoký 70 cm a širokým 28 cm. Kříž je vysoký 70 cm a jeho rozpětí je 34 cm. Socha Ježíše je vysoká 40 cm a její rozpětí je 31 cm. Vršek kříže je ulomen a nahrazen pozinkovaným plechem, který se ke kříži vůbec nehodí.
Historie stavby	Původní podstavec je z roku 1759.
Fotografie	
Datum pořízení	8.5.2008, 25.11. 2008
Stav stavby	Kříž byl v listopadu 2008 opraven.
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická, Tereza Buzková, Eliška Kovářová, Jakub Šamal

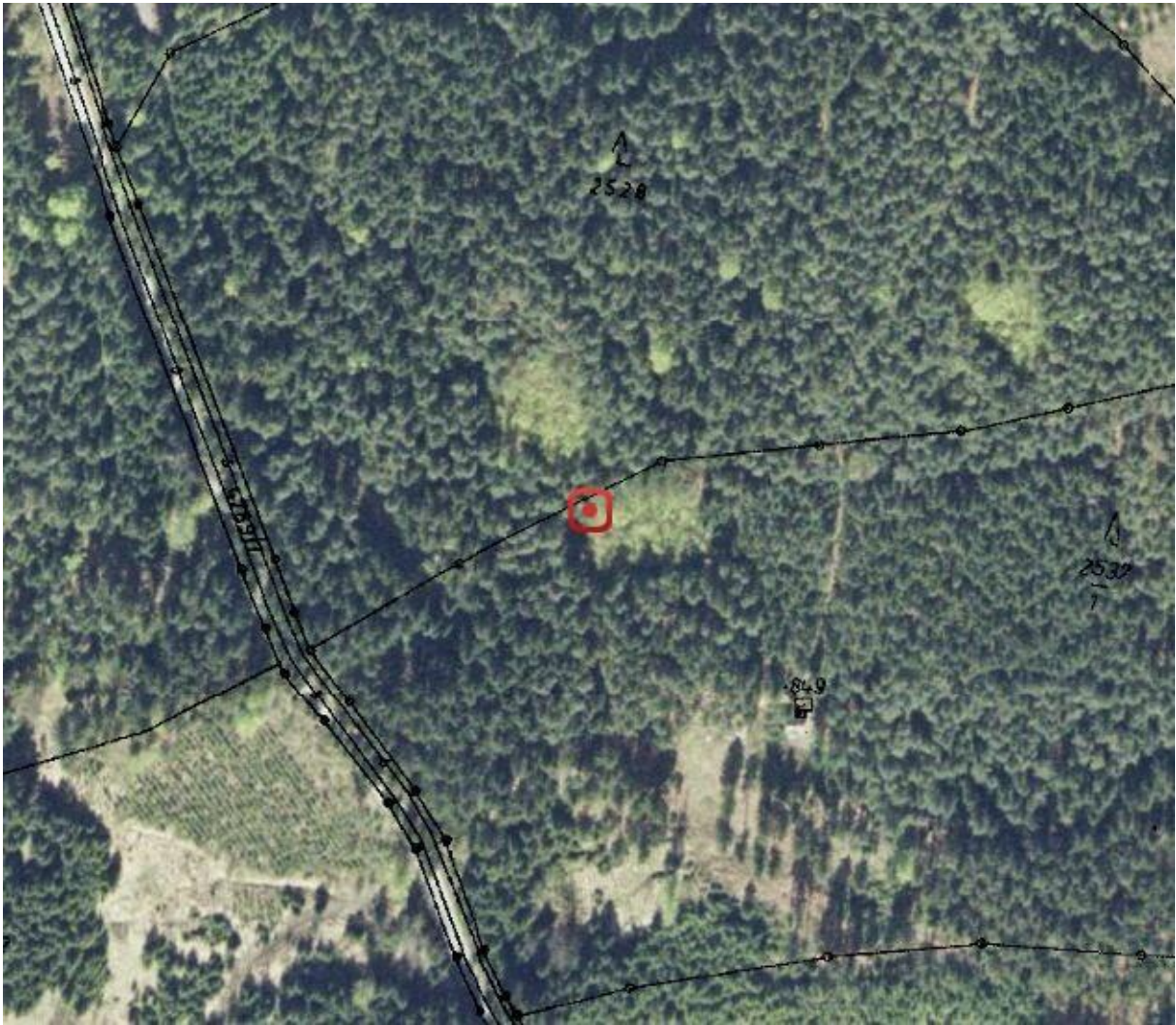
Kříž na Malém Podolí křižovatka na Suchdol

Název	Kříž na Malém Podolí křižovatka na Suchdol
Zaměření	N 49° 07'34.20" E 15° 11'78.40"
Nadmořská výška	587 m n.m.
Lokalizace	Kříž se nachází na Malém Podolí na křižovatce na Suchdol.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 4746/1
Popis	Kříž je vysoký 2,2 m. Sokl je vysoký 1 m a 40cm široký a je na něm nápis 1885. Kříž je vysoký 1,2 m a jeho rozpětí je 50 cm. Ježíš je vysoký 50 cm a Ježíšovo rozpětí rukou je 35 cm. Na kulaté destičce, která začíná podléhat korozi, je bílý nápis: BUĎ POCHVÁLEN. Křížek podpírá tyč která koroduje. Stavba je natřená a opravená. Před stavbou je stolička a na ní je postaven květináč. Na soklu jsou dány umělé květiny. Okolo stavby jsou květiny a kamínky. Křížek je oplocen čtyřmi kamennými sloupky a plotem natřeným na zeleno. Oplocení je ve tvaru čtverce s otvíracími vrátky.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	8.5.2008
Stav stavby	Velmi dobrý .
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

Kříž severně od chaty Lenky

Název	Kříž severně od chaty Lenky
Zaměření	N 49° 05' 90.70" E 15° 11' 19.70"
Nadmořská výška	715 m n.m.
Lokalizace	Křížek se nachází severně od chaty Lenky.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 2537/1
Popis	Křížek je vysoký 2 m. Dolní sokl je široký 38 cm. Deska, na které je socha Panny Marie, je vysoká 47cm. Horní deska je vysoká 32,5 cm. Křížek má rozpětí 54 cm. Socha Panny Marie je vysoká 25 cm socha Ježíše je vysoká 40 cm. Horní deska má poškozenou levou stranu. Ze hřbitova na toto místo umístil p. ing. Rieb.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	11.5.2008
Stav stavby	Dobrý.
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

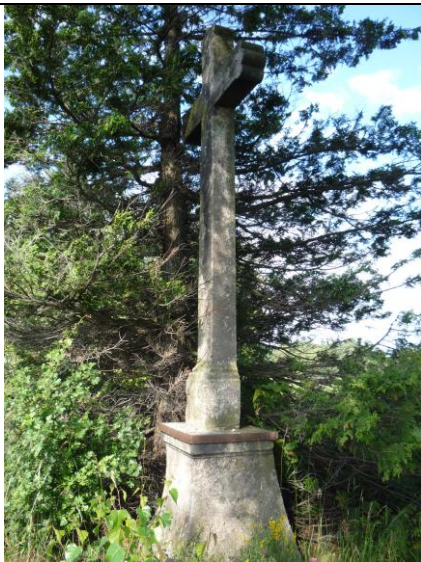

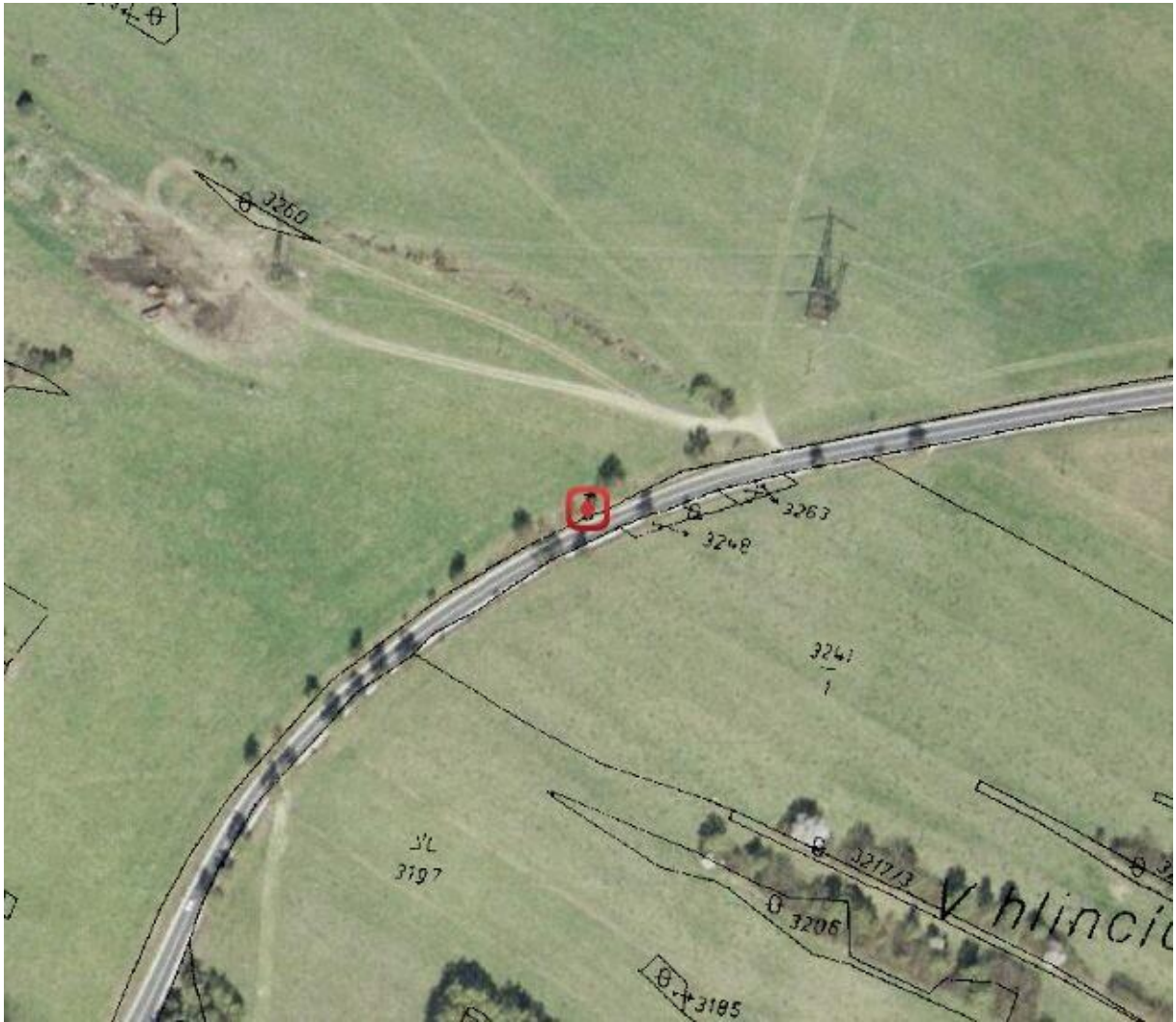
Kříž směr Lomy

Název	<u>Kříž směr Lomy</u>
Zaměření	N 49°07'13.10'' E 15°10'83.10''
Nadmořská výška	611 m n.m.
Lokalizace	Levá strana silnice směr Jindřichův Hradec v první zatáčce.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 3463
Popis	Litínový kříž je umístěn na kamenném podstavci vysokém 74 cm a širokém 42 cm. Kříž je černé barvy se stříbrným zdobením. Je vysoký 146 cm jeho rozpětí je 54 cm. Na kříži je stříbrný nápis INRI. Kruh je ozdobený stříbrnými lístky, uprostřed není žádný nápis, průměr kruhu je 25 cm. Na kamenném podstavci je již špatně čitelný letopočet 1877.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	18.6.2008
Stav stavby	Dobrý.
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

Kříž směr Lomy - kamenný

Název	Kříž směr Lomy - kamenný
Zaměření	N 49° 06'91.10'' E 15°10'28.70''
Nadmořská výška	620 m n.n.
Lokalizace	Směr Lomy napravo u silnice blízko hranice katastru obce Kunžak
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 3330/1
Popis	Žulový kříž je umístěna na soklu, který je vysoký 89 cm, v patce široký 85 cm a nad postavcem se zužuje na šířku 60 cm. Podstavec je vysoký 35 cm a široký 32 cm. Výška samotného kříže je 255 cm a jeho rozpětí je 85 cm. Dřík je čtvercového tvaru. Na kříži chybí socha Krista, jsou viditelná místa, kde byla uchycena.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	28.6.2008
Stav stavby	Stav stavby je dobrý, kříž není poškozený, na kříži chybí socha Krista, v kamení jsou vidět místa původního umístění. Kříž je v dobrém stavu, pouze není vidět, zakrývá ho špatně rostlá borovice. V horní části je kříž porostlý mechem.
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

Kříž směr Strážovice

Název	Kříž směr Strážovice
Zaměření	N 49° 07'49.89'' E 15°10'24.40''
Nadmořská výška	586 m n.m.
Lokalizace	Na levé straně cesty vedoucí z Kunžaku do Strážovice na kraji lesa (hranice katastru).
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 3756
Popis	Dolní kamenný sokl je vysoký 95 cm a široký 61 cm u země a postupně se zužuje na 44 cm nahoře. Křížek je vysoký 163 cm. Křížek má rozpětí 50 cm. Na zkorodovaném kříži je umístěn nápis INRI, který je ulomený a chybí mu 1. písmeno. Pod nápisem je deska, na které jsou písmena P M. Pod deskou je poškozená hlava sošky Panny Marie, které chybí tělo. Kříž je ze zadu podepřen zkorodovanou tyčí, která je přidělaná k soklu.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	19. 4. 2009
Stav stavby	Špatný stav.
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Tereza Buzková, Eliška Kovářová

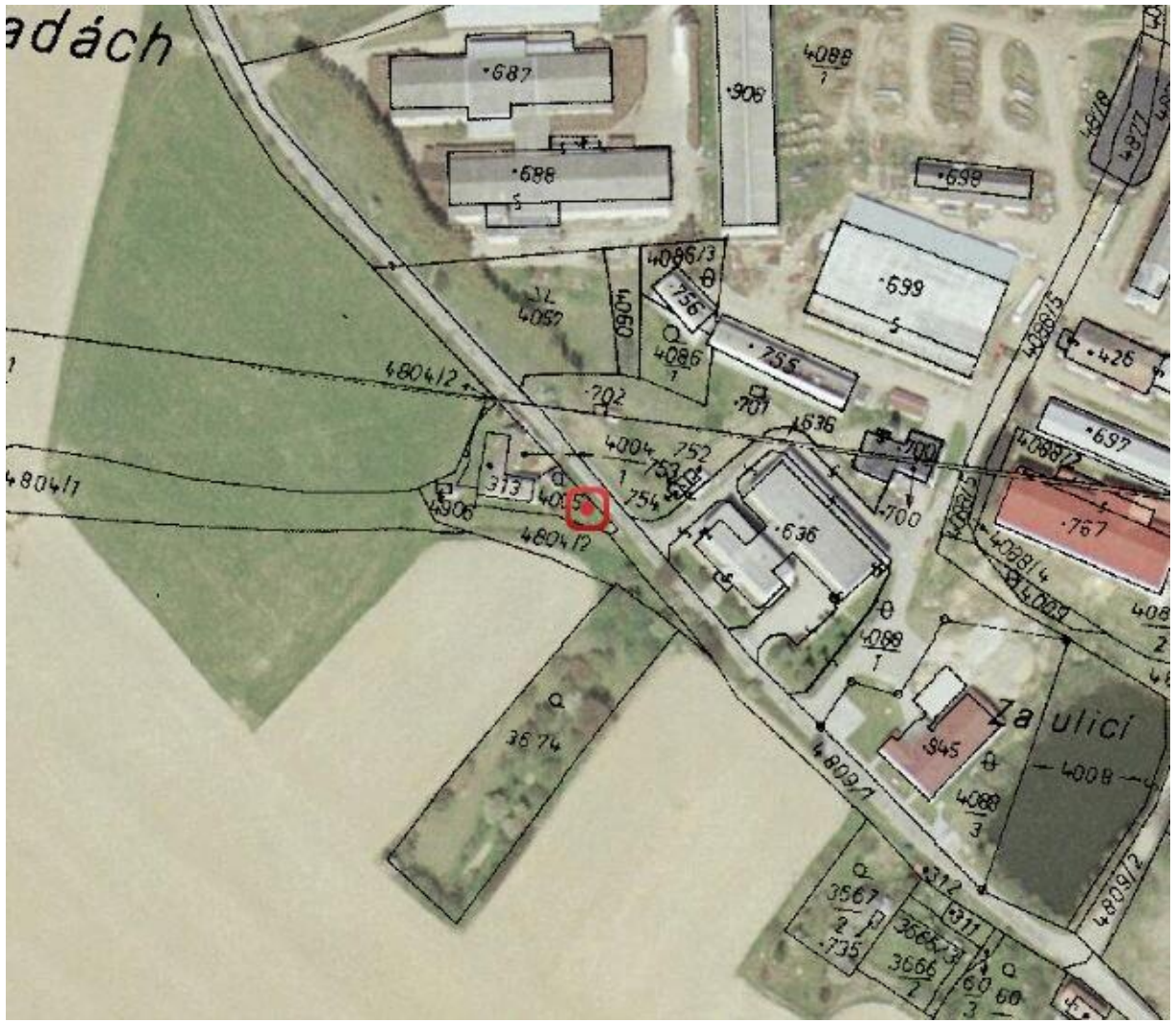
Kříž u Šibenice

Název	Kříž u Šibenice
Zaměření	N 49° 07' 24.30'' E 15° 12' 26.00''
Nadmořská výška	619 m n.m.
Lokalizace	Křížek se nachází u Šibenice.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 1335
Popis	Křížek je vysoký 1,70 m. Sokl vysoký 65 cm se od shora zužuje ze 49 cm na 30cm. Křížek je vysoký 1,5 m jeho rozpětí je 60 cm. Socha Ježíše je vysoká 52 cm a její rozpětí je 10 cm. Ježíš má schválně ulomené ruce kvůli plechu, který má pravděpodobně sloužit jako stříška, která je přidělaná dráty a vůbec se ke kříži nehodí. Křížek je natřený.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	8.5.2008
Stav stavby	Docela dobrý.
Prameny	
Mapovatelé	Daniela Skalická, Denisa Malátová

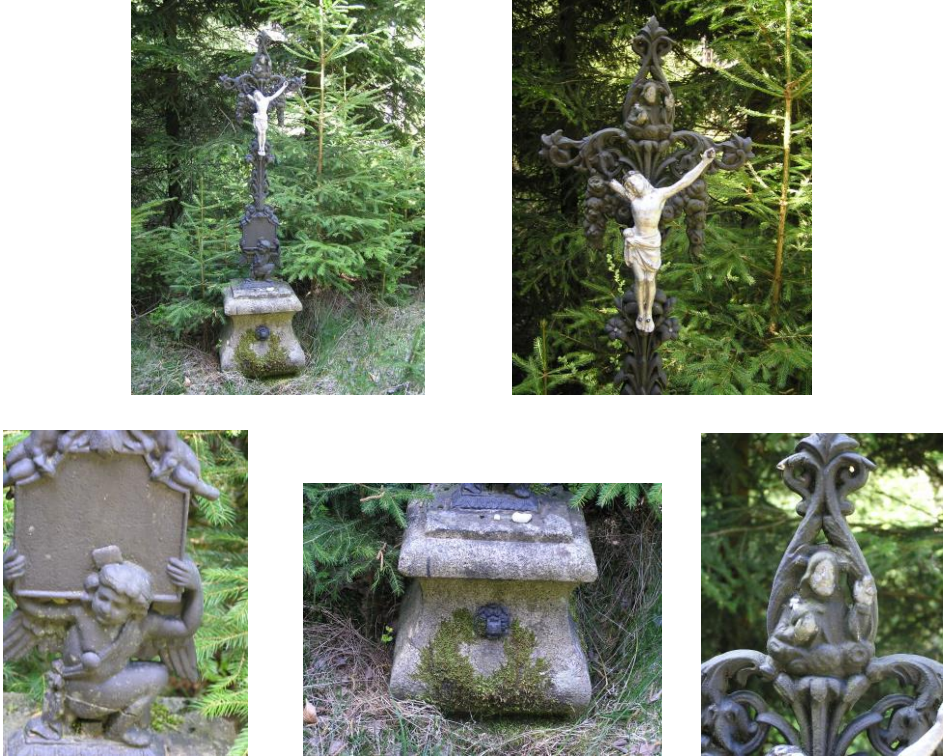

Kříž ve Střížovické ulici

Název	<u>Kříž ve Střížovické ulici</u>
Zaměření	N 49° 07'41.70'' E 15° 11'03.70''
Nadmořská výška	575 m n.m.
Lokalizace	Zahrada u domu Maškových ve Střížovické ulici.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 4005
Popis	Kříž se nachází v zahradě, je nepřístupný, nebylo možné ho změřit, podstavec není vidět. Na silně zkorodovaném kříži je umístěna soška Krista, která není poškozená, je pouze oprýskaná. Nad soškou je nápis INRI.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	18.6.2008
Stav stavby	Kříž je poškozený, zkorodovaný.
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

Kříž východně od chaty Lenky na cestě vedoucí do Struh

Název	<u>Kříž východně od chaty Lenky na cestě vedoucí do Struh</u>
Zaměření	N 49° 05' 87.10'' E 15° 11' 60.61''
Nadmořská výška	642 m n.m.
Lokalizace	Kříž je vlevo na cesta vedoucí od chaty Lenky do Struh.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 2539/1
Popis	Dolní kamenný sokl je široký 30 cm a vysoký 40 cm. Křížek je vysoký 1,1 m. Křížek má rozpětí 35 cm. Socha Ježíše je vysoká 27 cm. Na soklu je soška anděla, který drží na zádech destičku vysokou 37 cm a širokou 17 cm. Na desce není žádný nápis. Na kříži nad soškou Ježíše je ještě soška mnicha. Sokl je porostlý mechem, kříž a sošky jsou čerstvě natřeny. Ze hřbitova na toto místo umístil p. ing. Rieb.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	11.5.2008
Stav stavby	Dobrý.
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

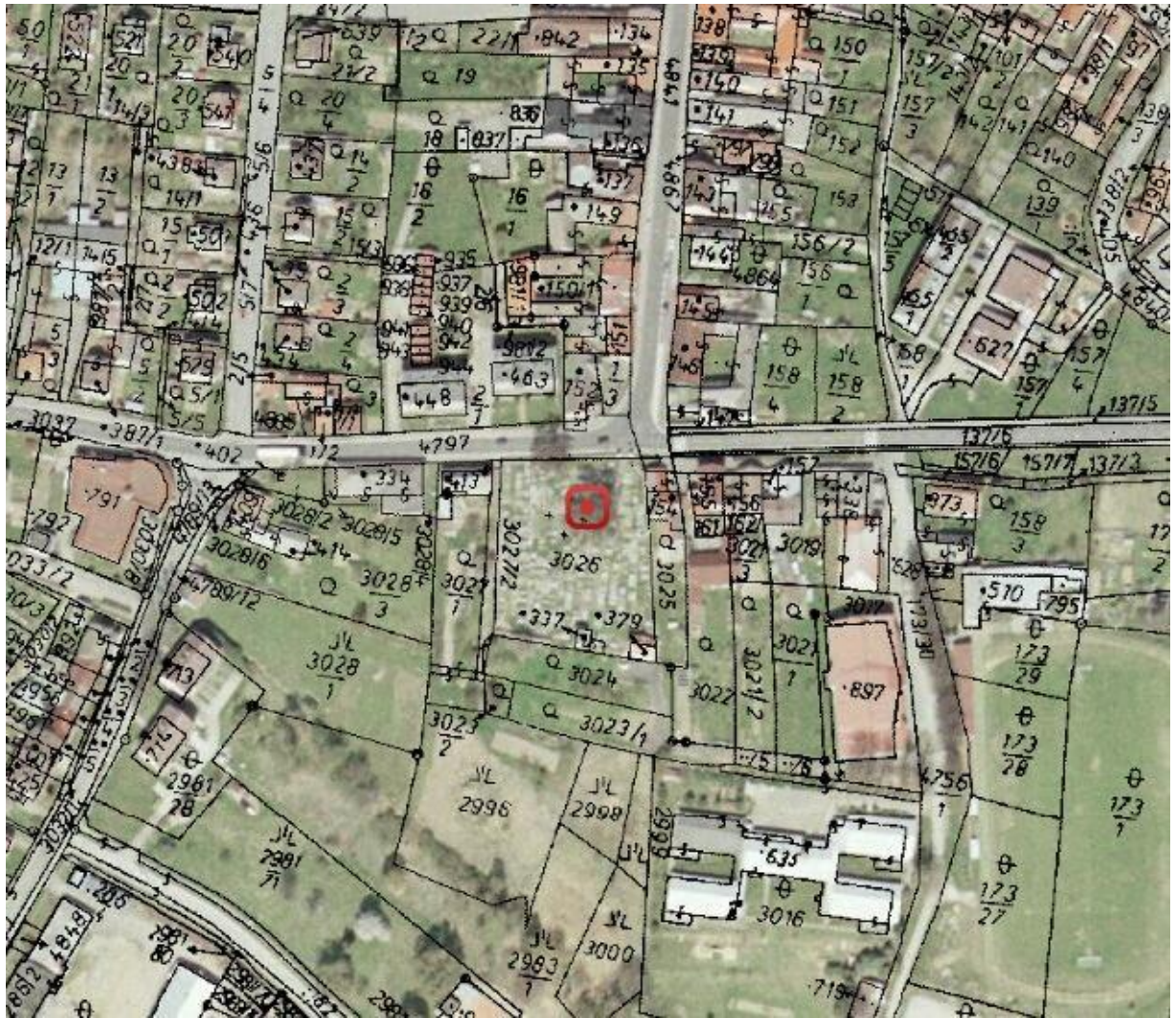
Kříž východně od chaty Lenky na křižovatce cest

Název	Kříž východně od chaty Lenky na křižovatce cest
Zaměření	N 49° 05' 84.70'' E 15° 11' 47.41''
Nadmořská výška	654 m n.m.
Lokalizace	Kříž je východně od chaty Lenky nad křižovatkou cest.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 2537/1
Popis	Dolní kamenný sokl je široký 36 cm a vysoký 46 cm. Křížek je vysoký 1,67 m. Křížek má rozpětí 65 cm a je široký 10 cm. Socha Ježíše je vysoká 40 cm. Nad sochou je nápis INRI. Kříž je čerstvě natřený. Ze hřbitova na toto místo umístil p. ing. Rieb. V betonu na dolní části soklu je vyryt nápis J.R. 93.
Historie stavby	Nezjištěna .
Fotografie	
Datum pořízení	11.5.2008
Stav stavby	Dobrý.
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

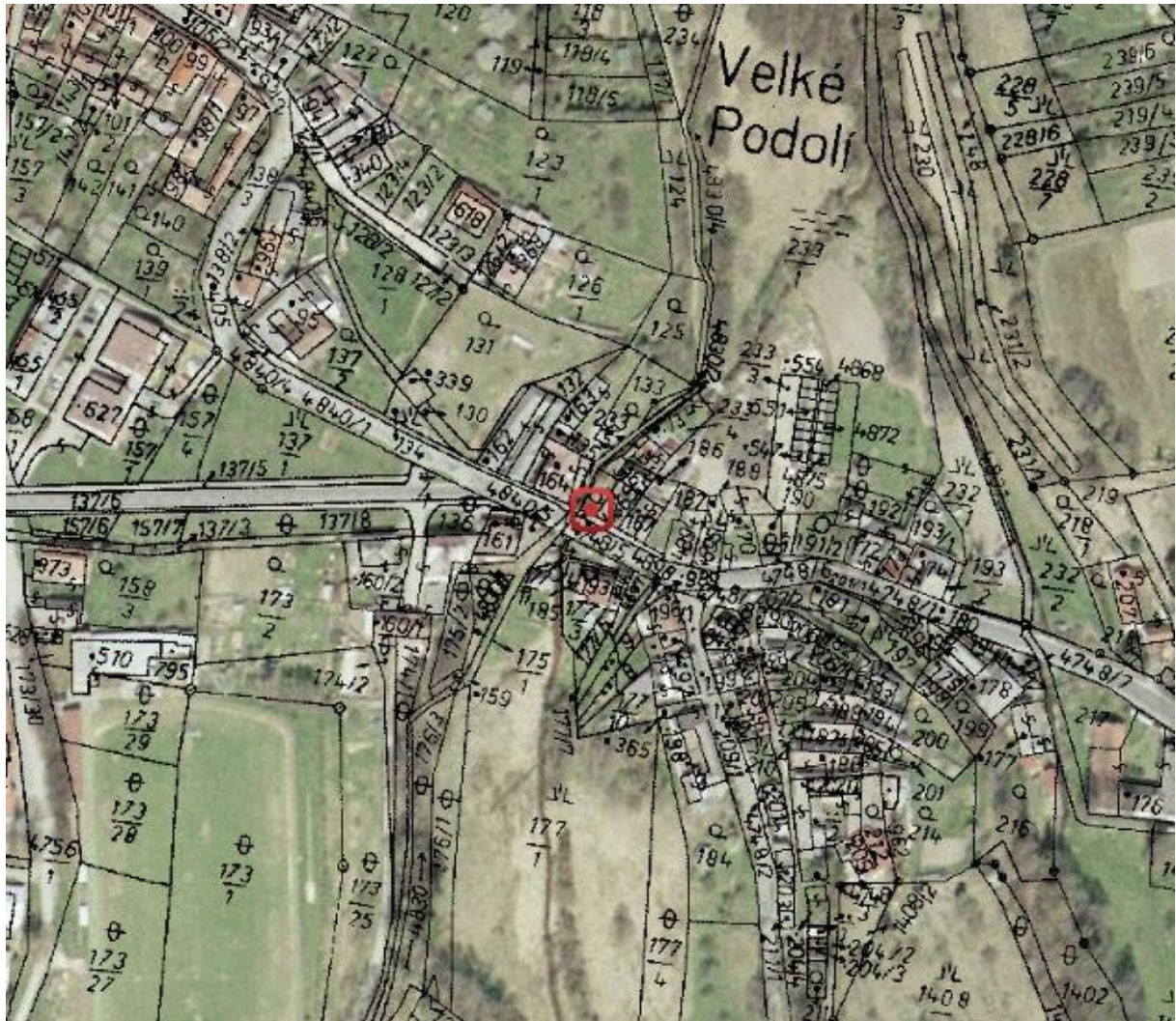
Litinový kříž na hřbitově

Název	Ústřední litinový kříž na hřbitově
Zaměření	N 49° 07' 13.70'' E 15° 11' 41.70''
Nadmořská výška	583 m n.m.
Lokalizace	Kříž stojí na hřbitově mezi dvěma stromy.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 3026
Popis	Výška kříže je přibližně 3,5 m, rozpětí kříže je 1,2 m, sokl je vysoký 0,50 m, šířka kříže 16 cm. Pana Marie měří 50 cm a Kristus 1m. Pod litinovým křížem je náhrobní kámen Pátera Šimona Kabáta – biskupský vikář, notářský děkan (1835 – 1905). František Pazourek – notářský děkan (1812 – 1870) (špatně čitelné). Kříž stojí mezi stromy. Erb na soklu s datem 1832. Krychlový sokl má profilovanou patku a římsy. Ramena kříže jsou zakončena čtvercovou destičkou.
Historie stavby	Litinový kříž z roku 1832. Jeden z nejstarších dochovaných dokladů železářské výroby v této oblasti. Příklady užití nového materiálu v uměleckém řemesle 19. století.
Fotografie	
Datum pořízení	8. 5. 2008
Stav stavby	Stavba je v dobrém stavu, kříž i se soklem je natřený na černo, Pana Marie, Kristus a litinový erb na stříbrno-bílou barvu. Sokl je obrostlý mechem.
Prameny	Archiv kronikářky obce Kunžak: Soupis památek, Praha 1901, str.320, Evidenční list nemovitých kulturních památek
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

Socha Jana Nepomuckého na mostě ve Velkém Podolí

Název	<u>Socha Jana Nepomuckého na mostě ve Velkém Podolí</u>
Zaměření	N 49° 07'12.00'' E 15° 11'65.10''
Nadmořská výška	572 m n.m.
Lokalizace	Socha je připevněna na mostě u hlavní silnice na Velkém Podolí.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 4748/5
Popis	Lasturnatá vápencová socha je vysoká 1,3 m, sokl měří 1,1 m rozpětí sochy je 90 cm a rozpětí soklu je 70 cm. Most z lomového kamene s cementovou omítkou o 1 oblouku. Zděný parapet krytý žulovými deskami, uprostřed parapetu zapuštěn na čtvercovém stupni krychlový sokl, na něm vybraný podstavec s profilovanou patkou římsou. Na něm na obláčcích klečící postava Jana Nepomuckého, který je oblečený v kanovnickém rouchu. Má sepjaté ruce k modlitbě je nakloněn k otevřené knize s krucifixem. U jeho nohou je mučednická palma a biret.
Historie stavby	Barokní kamenný most je chráněn jako technická památka, socha na mostě je jednou z výtvarně nejkvalitnějších barokních plastik z poloviny 18. století v této oblasti. V roce 1963 byl stav sochy velmi dobrý. Socha byla svržena do potoka, po nějaké době byla opět nasazena na most.
Fotografie	
Datum pořízení	8.5. 2008
Stav stavby	Velmi dobrý.
Prameny	Archiv kronikářky obce Kunžak: Soupis památek, Praha 1901, str.320, Evidenční list nemovitých kulturních památek
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

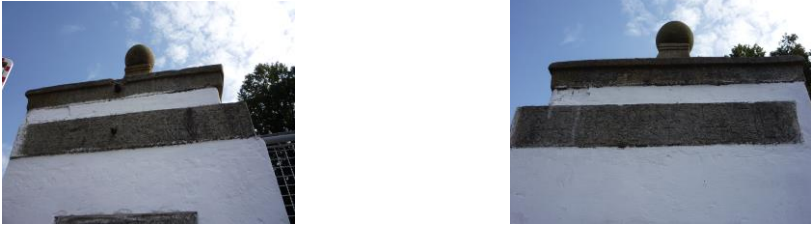

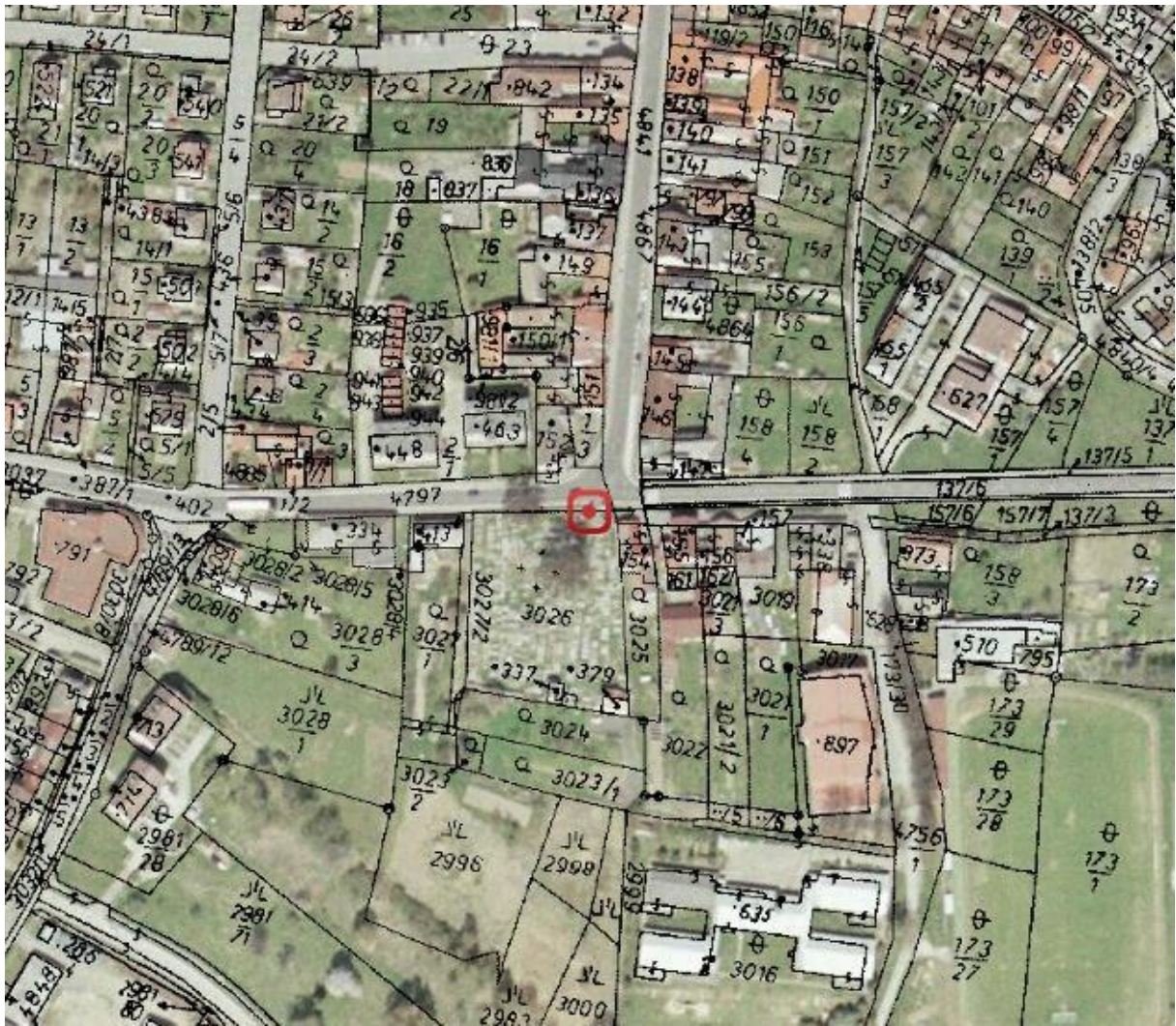
Socha Jana Nepomuckého u kostela

Název	Socha sv. Jana Nepomuckého před západním průčelím kostela
Zaměření	N 49° 07'39.00'' E 15° 11'41.80''
Nadmořská výška	592 m n.m.
Lokalizace	Socha sv. Jana Nepomuckého stojí před západní stranou kostela.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 85
Popis	Barokní socha je vysoká 1,5 m. Sokl měří 1m. Na hranolovém, šířkově disponovaném soklu a podstavci tesaném na způsob navršených balvanů, položena snad opačně, obdélníková, ze 3 stran profilovaná krycí deska a na ní postavena kamenná socha Jana Nepomuckého s vlastní základnou, která rozměry neodpovídá krycí desce a přesahuje ji. Sv. Jan v obou rukou, směrem k levému rameni, drží krucifix, ke kterému přiklání hlavu. Na soše jsou nevýrazné stopy zlacení.
Historie stavby	Socha je přenesená z kašny na náměstí, kde je symbol Jana Nepomuckého. 5 hvězd na obrubě. Socha je zbavena původního soklu. Součást městské kašny. V roce 1963 byl stav sochy celkem dobrý. Hmotná barokní plastika.
Fotografie	
Datum pořízení	8.5.2008
Stav stavby	Velmi dobrý stav, ale ze zadu je soch lehce pomechovaná.
Prameny	Archiv kronikářky obce Kunžak: Soupis památek, Praha 1901, str.320, Evidenční list nemovitých kulturních
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

Vstup na hřbitov

Název	<u>Vstup na hřbitov</u>
Zaměření	N 49° 07'152'' E 15° 11' 41.20''
Nadmořská výška	583 m n.m.
Lokalizace	Vstup na hřbitov.
Parcelní číslo	KÚ Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 3026
Popis	<p>Na každém z pilířů jsou nasazeny dvě kamenné desky, menší z nich jsou v horní části. Všechny obsahují nápisy. Horní dva nápisy tvoří obsahově celek:</p> <p>POKOG WĘCNY PREG GIM PANE AT KAŻDY ZAS ŒTASTNĘ WSTANE BY TOBĘ MOCNĘ SLAVŹILY STEBAV SE STÁLE TĘŠILI</p> <p>Levý pilíř: HŘBITOW Nákladem a prací Kunžatecké osady w pořádek uweden za Císaře FRANTIŠKA I roku XLII slawného panowání geho za času P. JANA ZAMEČNÍK Představeného w Kumžaku</p> <p>Pravý pilíř: Za času ERNESTA CONSTANTINA RUŹIČKA BISKUPA BUDĚGOWSKÉHO WOGTĚCHA BENEDIKTA JUHŇ WIKARĚ Arcikněze a ProboŹta Hradeckého P. MARTINA SKALICKY faráře P. BERNARDA CHRISTLBAUER Kaplana místa toho</p> <p>Stavba je žulová. Výška je 300 cm, šířka je 130 cm, výška soklu je 220 cm, výška podstavce je 50 cm, dolní šířka podstavce je 50 cm, horní šířka postavce je 30 cm, výška koule je 30 cm, výška velké kamenné desky je 120 cm, šířka velké kamenné desky je 65 cm, výška malé kamenné desky je 30 cm, šířka malé kamenné desky je 130 cm.</p>
Historie stavby	Nápisy jsou psány písmem doby vzniku za použití chronogramů. Součet římských čísel těchto čtyř řádků dává přesně letopočet vzniku rok 1828, což je rok první opravy hřbitova. Druhá oprava byla provedena roku 1834, což vyplývá z obsahu dvou předchozích nápisů.
Fotografie	
Datum pořízení	10. 9. 2008
Stav stavby	Stavba je nově nabílena. Nápisy v horní části jsou čitelné, na dolních deskách nejsou zcela nečitelné.
Prameny	Eva Krafková, Krajinou čertových kamenů, MH, 2001 Miroslav Hála, Kunžak, MNV Kunžak, 1988
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

Weintzetlova kaplička

Název	Weintzetlova kaplička
Zaměření	N 49° 06' 24.44'' E 15° 10' 54.13''
Nadmořská výška	656 m n.m.
Lokalizace	Kaplička stojí u silnice, která vede na Kaproun.
Parcelní číslo	KU Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 2340
Popis	Žulová stavba je vysoká 2,20 m, široká 95 cm a do hloubky měří 64 cm. V kapličce je 64 cm vysoké a 64 cm široké jakoby okénko a v něm květina. Stavba byla natřena na bílo, místy je pomechovaná.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	11.5.2008
Stav stavby	Dobrý.
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická

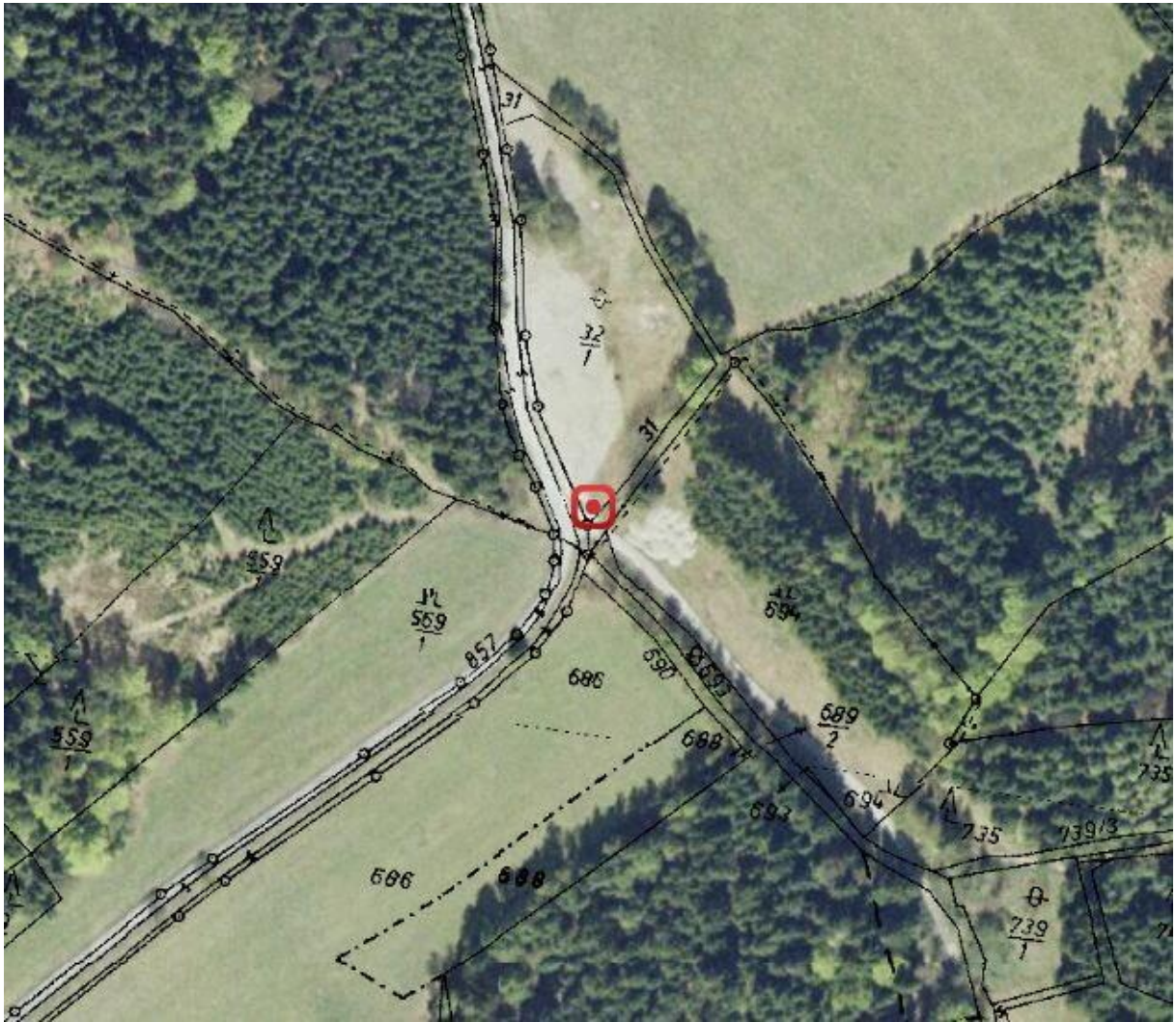
Weintzetlova kaplička 2

Název	Weintzetlova kaplička
Zaměření	N 49° 06' 24.44'' E 15° 10' 54.13''
Nadmořská výška	656 m n.m.
Lokalizace	Kaplička stojí u silnice, která vede na Kaproun.
Parcelní číslo	KU Kunžak (okres Jindřichův Hradec) 677531, parcela číslo 2340
Popis	Žulová stavba je vysoká 2,20 m, široká 95 cm a do hloubky měří 64 cm. V kapličce je 64 cm vysoké a 64 cm široké jakoby okénko a v něm květina. Stavba byla natřena na bílo, místy je pomechovaná.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	11.5.2008, 10.5.2009
Stav stavby	Dobrý, kaplička byla obílena.
Prameny	
Mapovatelé	Denisa Malátová, Daniela Skalická, Tereza Buzková, Eliška Kovářová, Jakub Šamal

Kaplička na rozcestí na Klenovské samoty

Název	Kaplička na rozcestí na Klenovské samoty
Zaměření	N 49° 04' 12.18'' E 15° 10' 55.67''
Nadmořská výška	695 m n. m.
Lokalizace	Kaplička se nachází na hranici katastru Kaproun na rozcestí směrem na Klenovské samoty.
Parcelní číslo	KÚ Kaproun (okres Jindřichův Hradec) 649619, parcela číslo 32/1
Popis	Kaplička je kamenná, má obdélníkový půdorys. Je vysoká 2,75 m a široká 1,6 m. Uprostřed je výklenek o hloubce 0,27 m a šířce 0,98 m a výšce 2,17 m, ve výklenku je podstavec ve výšce 0,54 m, který je hluboký 0,27 m. Na podstavci je nápis FROMES ANDENKEN. Ve výklenku je umístěný obrázek Panny Marie a pod ním je váza s umělou květinou. Výklenek je obílen bílou barvou. Na vrcholu kapličky je kamenná trojúhelníková stříška, která je vysoká 0,25 m a je umístěna na kamenném soklu o výšce 0,18 m.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	3.5.2009
Stav stavby	Stavba byla v roce 2008 opravena.
Prameny	
Mapovatelé	Tereza Buzková, Jakub Šamal

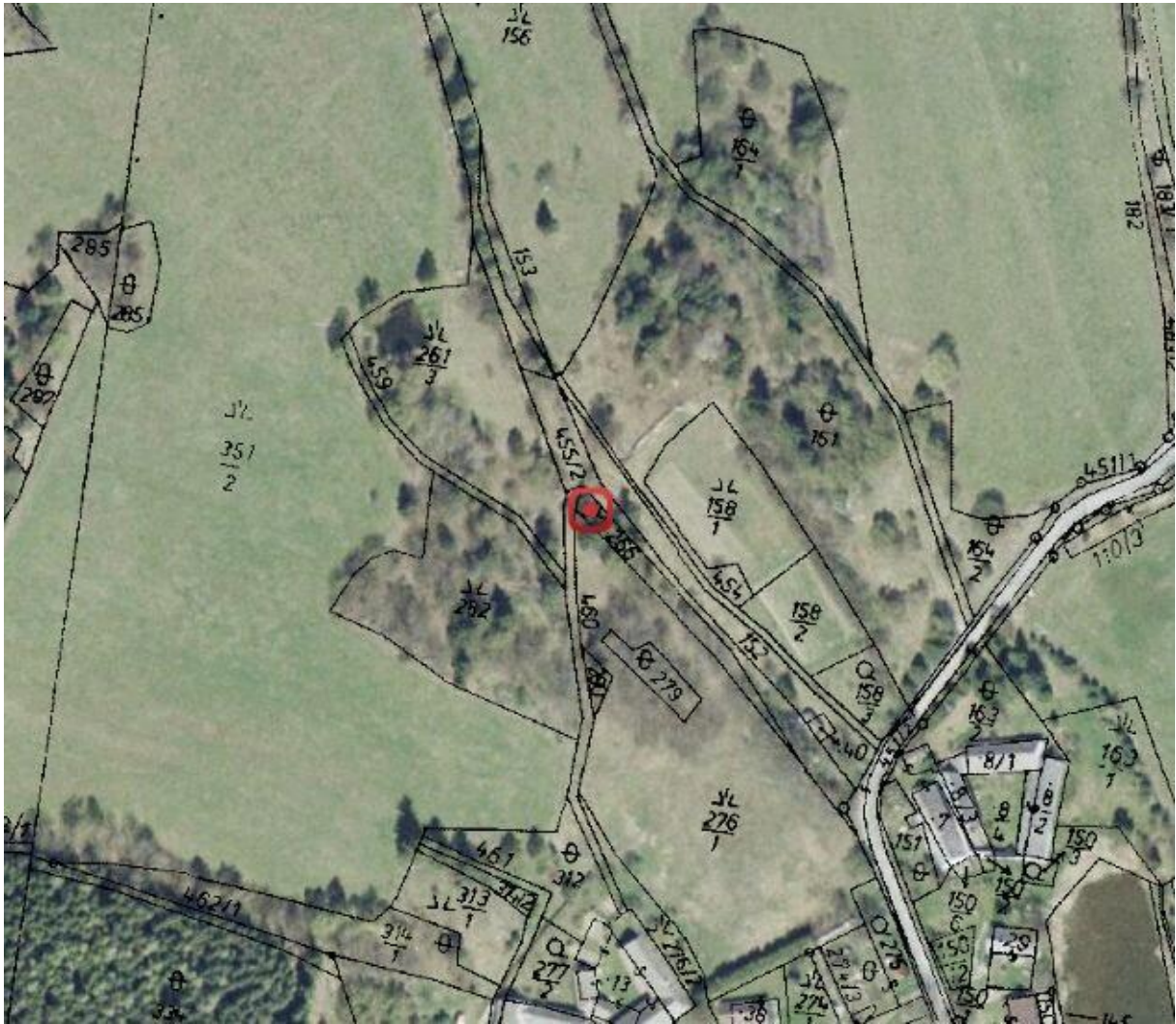

Kaplička směrem na vlakovou zastávku Kaproun

Název	Kaplička směrem na vlakovou zastávku Kaproun
Zaměření	N 49° 04'46.47'' E 15°10'45.91''
Nadmořská výška	693 m n. m.
Lokalizace	Kaplička se nachází u cesty vedoucí z Kaprouna na vlakovou zastávku (po zelené turistické značce).
Parcelní číslo	KÚ Kaproun (okres Jindřichův Hradec) 649619, parcela číslo 266
Popis	Kaplička je kamenná, má obdélníkový půdorys. Je vysoká 3,55 m a široká 1,82 m. Uprostřed je výklenek o hloubce 0,46 m a šířce 0,63 m a výšce 0,75 m, ve výklenku je soška Panny Marie vysoká 0,62 m. Ve výklenku je umístěna váza s umělou květinou. Ve štítě je druhý výklenek o rozměrech: výška 0,45 m a šířka 0,4 m. V tomto výklenku je socha hlavy Ježíše Krista. Na pravé boční straně je třetí výklenek s rozměry: výška 0,36 m, šířka 0,28 m a hloubka 0,12 m. Na kapličce je dřevěná stříška.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	3.5.2009
Stav stavby	Omítka kapličky je místy velmi poškozená. Na zadní stěně je vrstva mechu a plísně. Prkna na stříšce jsou ztrouchnivělá a poškozená hmyzem, některá chybějí, nebo jsou zlomená. Kaplička si žádá opravu.
Prameny	
Mapovatelé	Tereza Buzková, Jakub Šamal

Kaplička směrem na vlakovou zastávku Kaproun 2

Název	Kaplička směrem na vlakovou zastávku Kaproun
Zaměření	N 49° 04' 46.47'' E 15° 10' 45.91''
Nadmořská výška	693 m n. m.
Lokalizace	Kaplička se nachází u cesty vedoucí z Kaprouna na vlakovou zastávku (po zelené turistické značce).
Parcelní číslo	KÚ Kaproun (okres Jindřichův Hradec) 649619, parcela číslo 266
Popis	Kaplička je kamenná, má obdélníkový půdorys. Je vysoká 3,55 m a široká 1,82 m. Uprostřed je výklenek o hloubce 0,46 m a šířce 0,63 m a výšce 0,75 m, ve výklenku je soška Panny Marie vysoká 0,62 m. Ve výklenku je umístěna váza s umělou květinou. Ve štítě je druhý výklenek o rozměrech: výška 0,45 m a šířka 0,4 m. V tomto výklenku je socha hlavy Ježíše Krista. Na pravé boční straně je třetí výklenek s rozměry: výška 0,36 m, šířka 0,28 m a hloubka 0,12 m. Na kapličce je dřevěná stříška.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	3.5.2009, 19.9.2010
Stav stavby	Kaplička byla opraven v srpnu 2010.
Prameny	
Mapovatelé	Tereza Buzková, Eliška Kovářová, Jakub Šamal

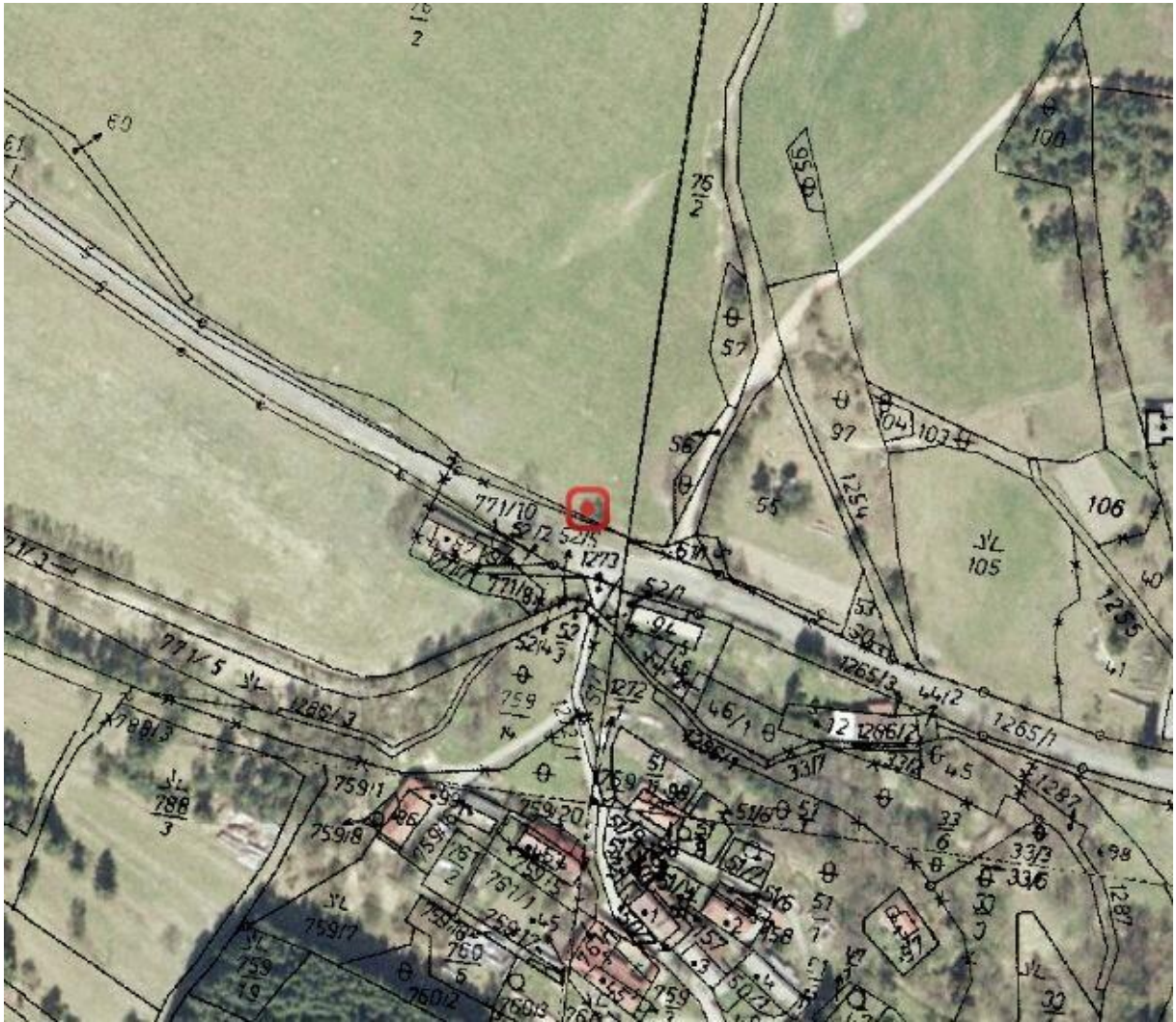

Kříž na návsi v Kaprouně

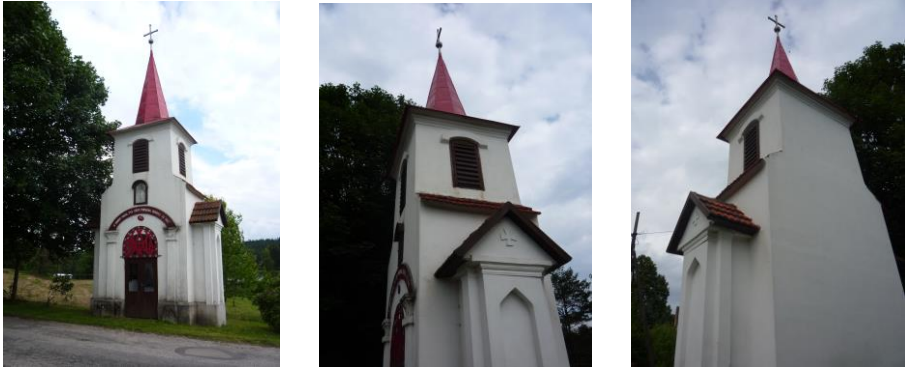

Název	Kříž na návsi v Kaprouně
Zaměření	N 49° 04' 38.44'' E 15° 10' 53.67''
Nadmořská výška	688 m n. m.
Lokalizace	Kříž se nachází na návsi v Kaprouně.
Parcelní číslo	KÚ Kaproun (okres Jindřichův Hradec) 649619, parcela číslo 267/5
Popis	Kříž je kamenný o výšce 3,07 m. Rozpětí kříže je 1,00 m. Podstavec je vysoký 0,75 m a široký 0,65 m. Uprostřed kříže ve výšce 0,30 m je kříž zesílený a je na něm umístěn hák. Na čelní straně podstavce je vytesaný nápis: P.A.P. W.V. W.W. AD 1835 J.P., který je vyčerněn. Kolem kříže kamenná ohrádka. V každém rohu je čtyřhranný sloupek vysoký 0,86 m. Délka strany ohrádky je 2,23 m. Uprostřed je ještě jeden sloupek vysoký 0,52 m. Sloupky jsou spojeny dalším kamenem širokým 0,20 m.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	3.5.2009
Stav stavby	Kříž byl v roce 2007 opraven.
Prameny	
Mapovatelé	Tereza Buzková, Jakub Šamal

Boží muka v Mostech

Název	Boží muka v Mostech
Zaměření	N 49° 06'38,52'' E 15° 13'46,22''
Nadmořská výška	608 m n. m.
Lokalizace	Boží muka se nacházejí nalevo u silnice vedoucí z Kunžaku do Mostů na začátku obce Mosty.
Parcelní číslo	KÚ Mosty (okres Jindřichův Hradec) 677540, parcela číslo 76/2
Popis	Boží muka jsou žulová. Na čtvercové desce stojí hranolový podstavec na přední straně datovaný do roku 1808. Válcový dřík s prstencovou patkou a nahoře zakončený prstencem. Na něm krycí deska s nástavcem, postaveným diagonálně k podstavci. Nástavec má na všech stranách mělké výklenky polokruhově zakončené, na něm profilovaná krycí deska s kamennou stříškou. V jejím vrcholu železný křížek. Stavba je vysoká 2,92 m. Sokl je vysoký 0,56 m a široký 0,39 m na jedné straně a na druhé straně 0,36 m. Válcový dřík je vysoký 1,11 m, široký 0,27 m. Kamenný nástavec je vysoký 0,34 m, kamenný vrchol ve tvaru jehlanu je dole široký 0,40 m a vysoký 0,25 m, kamenná koule na něm má průměr 0,25 m a železný křížek je vysoký 0,30 m.
Historie stavby	Nezjištěna. Boží muka jsou z roku 1808.
Fotografie	
Datum pořízení	21. 6. 2009
Stav stavby	Boží muka jsou v dobrém stavu.
Prameny	
Mapovatelé	Eliška Kovářová, Jakub Šamal, Tereza Buzková

Kaple na Zvůli

Název	<u>Kaple na Zvůli</u>
Zaměření	N 49° 05'47.73'' E 15° 14'15.42''
Nadmořská výška	647 m n. m.
Lokalizace	Kaple stojí na Zvůli před hájovnou.
Parcelní číslo	KÚ Mosty (okres Jindřichův Hradec) 677540, parcela číslo 1261/1
Popis	Kaple sv. Marie je vysoká asi 7,5 m, široká 3,39 m. Na obou stranách jsou výklenky o šířce 0,6 m. Uprostřed jsou vstupní dveře vysoké 1,78 m. a široké 1 m. Na kapli není umístěn zvon. Nad dveřmi je kovové zdobení a nad ním je umístěn nápis O PANNO MARIA, TYS VŽDY POMOCNA, ORODUJ ZA NÁS. Nad nápisem se nachází zasklený výklenek se soškou Panny Marie. Na střeše je kříž vysoký 0,70 m s rozpětím 0,5 m.
Historie stavby	Kaple byla vybudována v roce 1904. Nechal ji postavit revírník Karel Faustus. Vysvěcena byla 10.7. 1904 kunžackým farářem Šimonem Kabátem. Zvon na této kapli byl vysvěcen 13.6. 1926, ale za druhé světové války byl odvezen a nový dosud nainstalován. Obec Kunžak žádala o jeho navrácení, ale bez úspěchu. Oltář zhotovil kunžacký truhlář Jan Krafka. Tato kaple je uvedena na seznamu památek okresu Jindřichův Hradec. Kaple byla v posledních letech opravena.
Fotografie	
Datum pořízení	21. 6. 2009
Stav stavby	Kaple je opravena. Je ve velice dobrém stavu.
Prameny	Eva Krafková, Krajinou čertových kamenů
Mapovatelé	Eliška Kovářová, Jakub Šamal, Tereza Buzková

Kaple sv. Václava na návsi

Název	Kaple sv. Václava na návsi
Zaměření	N 49° 06'36.41'' E 15° 14'01.99''
Nadmořská výška	601 m n. m.
Lokalizace	Kaple stojí na návsi v Mostech
Parcelní číslo	KÚ Mosty (okres Jindřichův Hradec) 677540, parcela číslo 95
Popis	Kaple sv. Václava je vysoká asi 6 m (+ asi 1 m střecha), široká 4,20 m. Na levé straně je výklenek o šířce 1,20 m. Uprostřed jsou vstupní dveře vysoké 2,7 m a široké 0,63 m. Na kapli je umístěn zvon.
Historie stavby	Nahradila původní dřevěnou zvoničku. Kaple byla postavena v roce 1926. Byla vysvěcena 19.6.1927. V roce 2006 bylo do kaple instalováno elektrické vyzvánění.
Fotografie	
Datum pořízení	24. 5. 2009
Stav stavby	Kaple je opravena. Je ve velice dobrém stavu.
Prameny	Farní kronika str. 214.
Mapovatelé	Eliška Kovářová, Jakub Šamal, Tereza Buzková

Kříž na cestě k Novému rybníku

Název	<u>Kříž na cestě k Novému rybníku</u>
Zaměření	N 49° 06' 43,44'' E 15° 14' 24,47''
Nadmořská výška	618 m n. m.
Lokalizace	Kříž se nachází na cestě k Novému rybníku.
Parcelní číslo	KÚ Mosty (okres Jindřichův Hradec) 677540, parcela číslo 409/1
Popis	Kamenný podstavec je 0,62 m široký a 0,1 m vysoký. Kamenný sokl kříže je vysoký 0,69 m a v nejširším místě široký 0,34 m a v nejužším místě 0,25 m. Výška kříže je 1,56 m a rozpětí 0,52 m. Na kříži je socha Krista vysoká 0,24 m, nad kterou je nápis INRI. Pod sochou je deska, na které byl původně nápis, ale již je přetřen. Pod deskou je socha postavy mnicha držícího kříž a pohár.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	24. 5. 2009
Stav stavby	Dobrý, kříž je nově natřen.
Prameny	
Mapovatelé	Jakub Šamal, Tereza Buzková, Eliška Kovářová

Kříž na cestě po modré značce z Mostů k Viklanu

Název	Kříž na cestě po modré značce z Mostů k Viklanu
Zaměření	N 49° 07'09,95'' E 15° 13'39,83''
Nadmořská výška	670 m n.m.
Lokalizace	Kříž se nachází na cestě vedoucí z Mostů k Viklanu – po modré turistické značce.
Parcelní číslo	KÚ Mosty (okres Jindřichův Hradec) 677540, parcela číslo 877
Popis	Kamenný podstavec je čtvercový 0,37 m široký a 0,24 m vysoký. Kamenný sokl kříže je vysoký 0,5 m a v nejširším místě široký 0,47 m na jedné straně a na druhé straně 0,36 m a v nejužším místě 0,35 m a 0,32 m. Výška kříže je 1,47 m a rozpětí 0,58 m. Na kříži je socha Krista vysoká 0,35 m, nad kterou je nápis INRI. Pod sochou je deska, na které je téměř nečitelný nápis Bud' pozdraven Pán Bůh. A pod ní je reliéf Panny Marie.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	21.6. 2009
Stav stavby	Dobrý, kříž je natřen. Nápis je nečitelný. Kříž se velmi snadno přehlédne, neboť je zakryt křovím.
Prameny	
Mapovatelé	Jakub Šamal, Tereza Buzková, Eliška Kovářová

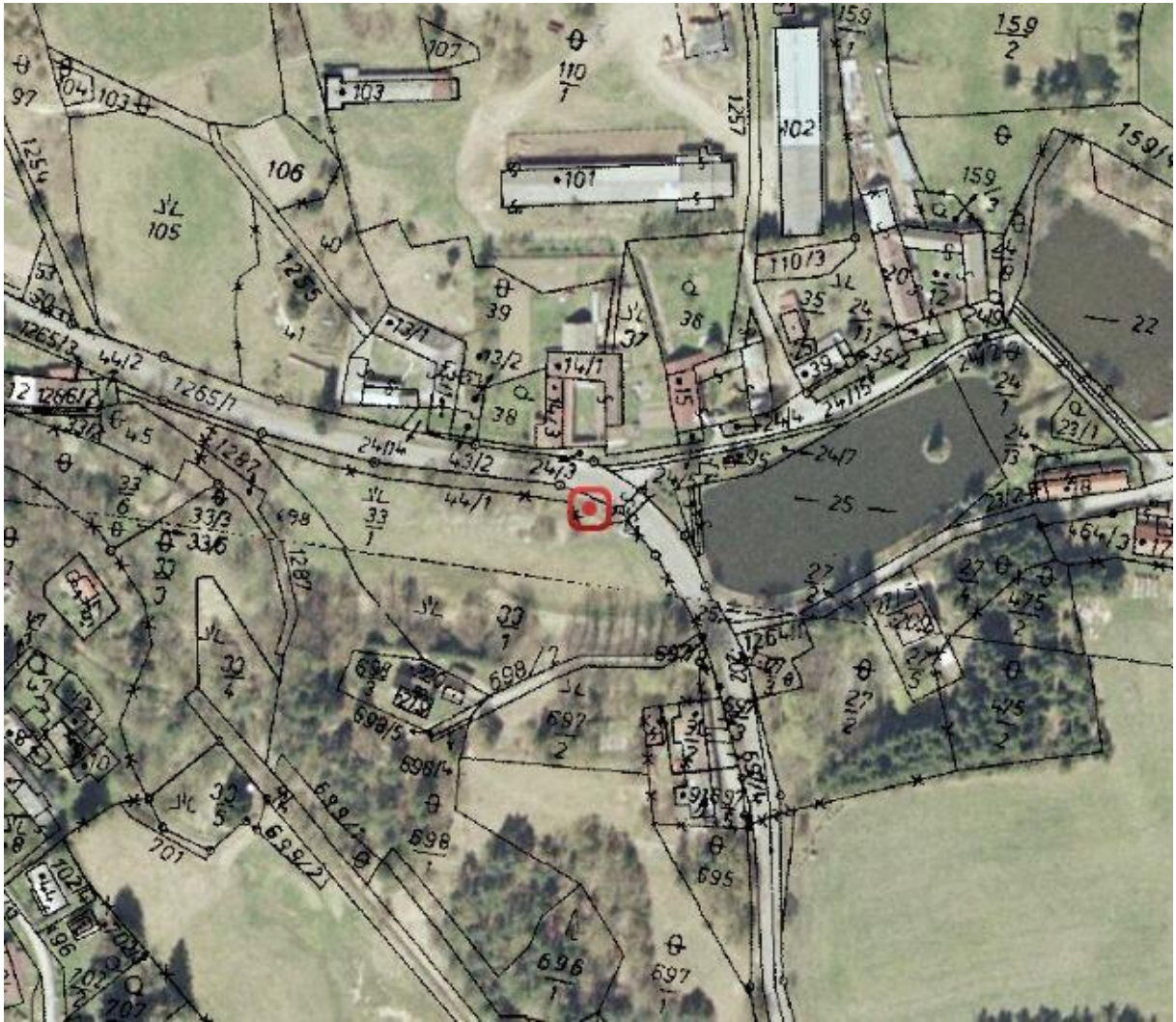

Kříž na návsi mezi domy čp. 27 a 28

Název	Kříž na návsi mezi domy čp. 27 a 28
Zaměření	N 49° 06'36,89'' E 15° 14'19,48''
Nadmořská výška	611 m n. m.
Lokalizace	Kříž se nachází na návsi mezi domy čp. 27 a 28.
Parcelní číslo	KÚ Mosty (okres Jindřichův Hradec) 677540, parcela číslo 7/1
Popis	Litínový kříž je na kamenném soklu. Výška soklu je 0,9 m a v nejužším místě je široký 0,31 m a v nejširším 0,7 m. Na soklu je litínový kříž, který je 1,34 m vysoký a má rozpětí 0,57 m. Nahoře je umístěna socha Krista o výšce 0,35 m. Nad ní je nápis INRI. Před křížem je kamenný obelisk s datem 28. 10. 1918.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	24. 5. 2009
Stav stavby	Kříž je ve velmi dobrém stavu. Sokl by bylo potřeba nabílit.
Prameny	
Mapovatelé	Eliška Kovářová, Jakub Šamal, Tereza Buzková

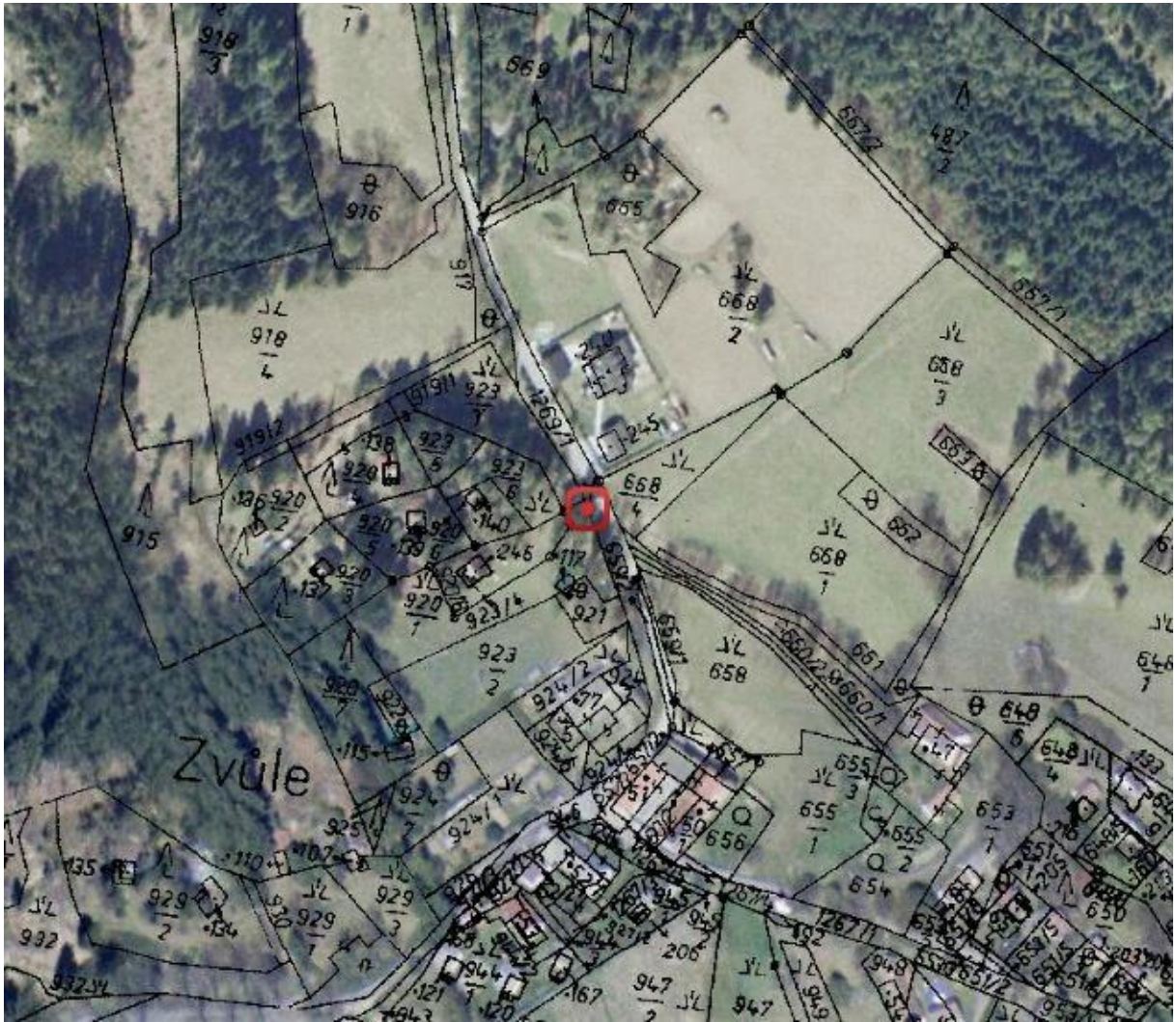
Kříž na návsi u transformátoru

Název	Kříž na návsi u transformátoru
Zaměření	N 49° 06'35.94'' E 15° 14'00.82''
Nadmořská výška	602 m n. m.
Lokalizace	Kříž se nachází na návsi v Mostech u transformátoru
Parcelní číslo	KÚ Mosty (okres Jindřichův Hradec) 677540, parcela číslo 44/1
Popis	Litínový kříž je na kamenném podstavci. Kamenný podstavec je vysoký 0,35 m a široký 1,8 m. Sokl je bíle obílen. Výška soklu je 1,15 m a v nejužším místě je široký 0,74 m. Na soklu je litinový kříž, který je 1,9 m vysoký a má rozpětí 0,5 m, je černě natřen. Dole je plastika Madony vysoká 0,6 m a široká 0,36 m. Nad ní je umístěna deska s nápisem Pochválen buď Ježíš Kristus. Nad nápisem je umístěna socha Krista o výšce 0,6 m.
Historie stavby	28. září 1899 byl tento kříž vysvěcen, tzv. Petrákův kříž.
Fotografie	
Datum pořízení	24. 5. 2009
Stav stavby	Kříž je v dobrém stavu. Bylo by vhodné obnovit nátěr kříže.
Prameny	Farní kronika, str.145.
Mapovatelé	Eliška Kovářová, Jakub Šamal, Tereza Buzková

Kříž na Zvůli

Název	<u>Kříž na Zvůli</u>
Zaměření	N 49° 05' 51,85'' E 15° 14' 11,28''
Nadmořská výška	653 m n.m.
Lokalizace	Kříž se nachází na cestě vedoucí z Mostů na Zvůli proti domu Lovětínských na kraji osady Zvůle.
Parcelní číslo	KÚ Mosty (okres Jindřichův Hradec) 677540, parcela číslo 1269/1
Popis	Kamenný podstavec je 1,4 m široký a 0,17 m vysoký. Kamenný sokl kříže je vysoký 0,68 m a v nejširším místě široký 0,68 m a v nejužším místě 0,55 m. Na soklu je deska ozdobená zuby. Výška kříže je 3,00 m (odhadem) a rozpětí 1,00 m. Na kříži je plechový reliéf symbolicky zobrazující postavu Krista na kříži vysoký 1,80 m. Na soklu je nápis Nákladem Voj. No: roku 1868.
Historie stavby	Nezjištěna. Kříž pochází r roku 1868.
Fotografie	
Datum pořízení	21.6. 2009
Stav stavby	Výborný, v roce 2008 byl opraven.
Prameny	
Mapovatelé	Jakub Šamal, Tereza Buzková, Eliška Kovářová

Kříž před Mosty po levé straně silnice

Název	Kříž před Mosty po levé straně silnice
Zaměření	N 49° 06'37,39'' E 15° 13'51,33''
Nadmořská výška	605 m n. m.
Lokalizace	Kříž se nachází před Mosty po levé straně silnice naproti domu čp. 46.
Parcelní číslo	KÚ Mosty (okres Jindřichův Hradec) 677540, parcela číslo 53
Popis	Litínový kříž je na kamenném soklu. Výška soklu je 0,5 m a v nejužším místě je široký 0,29 m a v nejširším 0,37 m. Na soklu je litínový kříž, který je 1,85 m vysoký a má rozpětí 0,58 m. Dole je plastika Madony vysoká 0,46 m. Nad ní je umístěna deska s již nečitelným nápisem. Nad nápisem je umístěna socha Krista o výšce 0,43 m.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	24. 5. 2009
Stav stavby	Kamenný sokl je puklý. Kříž je velmi zkorodovaný. Sochy jsou poškozeny a nápis je zcela nečitelný.
Prameny	
Mapovatelé	Eliška Kovářová, Jakub Šamal, Tereza Buzková

Kříž před Mosty po levé straně silnice 2

Název	Kříž před Mosty po levé straně silnice
Zaměření	N 49° 06'37,39'' E 15° 13'51,33''
Nadmořská výška	605 m n. m.
Lokalizace	Kříž se nachází před Mosty po levé straně silnice naproti domu čp. 46.
Parcelní číslo	KÚ Mosty (okres Jindřichův Hradec) 677540, parcela číslo 53
Popis	Litínový kříž je na kamenném soklu. Výška soklu je 0,5 m a v nejužším místě je široký 0,29 m a v nejširším 0,37 m. Na soklu je litínový kříž, který je 1,85 m vysoký a má rozpětí 0,58 m. Dole je plastika Madony vysoká 0,46 m. Nad ní je umístěna deska. Nad nápisem je umístěna socha Krista o výšce 0,43 m.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	24.5.2009, 19.9.2010
Stav stavby	Kříž byl opraven v srpnu 2010.
Prameny	
Mapovatelé	Tereza Buzková, Eliška Kovářová, Jakub Šamal

Kříž směrem na Suchdol na konci Mostů

Název	Kříž směrem na Suchdol na konci Mostů
Zaměření	N 49° 06' 43,44'' E 15° 14' 24,47''
Nadmořská výška	625 m n.m.
Lokalizace	Kříž se nachází směrem na Suchdol na konci Mostů.
Parcelní číslo	KÚ Mosty (okres Jindřichův Hradec) 677540, parcela číslo 293/1
Popis	Dolní kamenný sokl je široký 1,20 m a vysoký 0,80 m. Sokl je bíle nabílen. Křížek je vysoký 1,68 m. Křížek má rozpětí 0,61 m. Socha Ježíše je vysoká 0,61 m. Pod sochou Ježíšem je deska, původní nápis je nečitelný, protože byl přetřen. Na soklu je nápis L.P. 1891.
Historie stavby	Kříž pochází z roku 1891.
Fotografie	
Datum pořízení	24. 5. 2009
Stav stavby	Velmi dobrý, kříž je nově natřen.
Prameny	
Mapovatelé	Jakub Šamal, Tereza Buzková, Eliška Kovářová

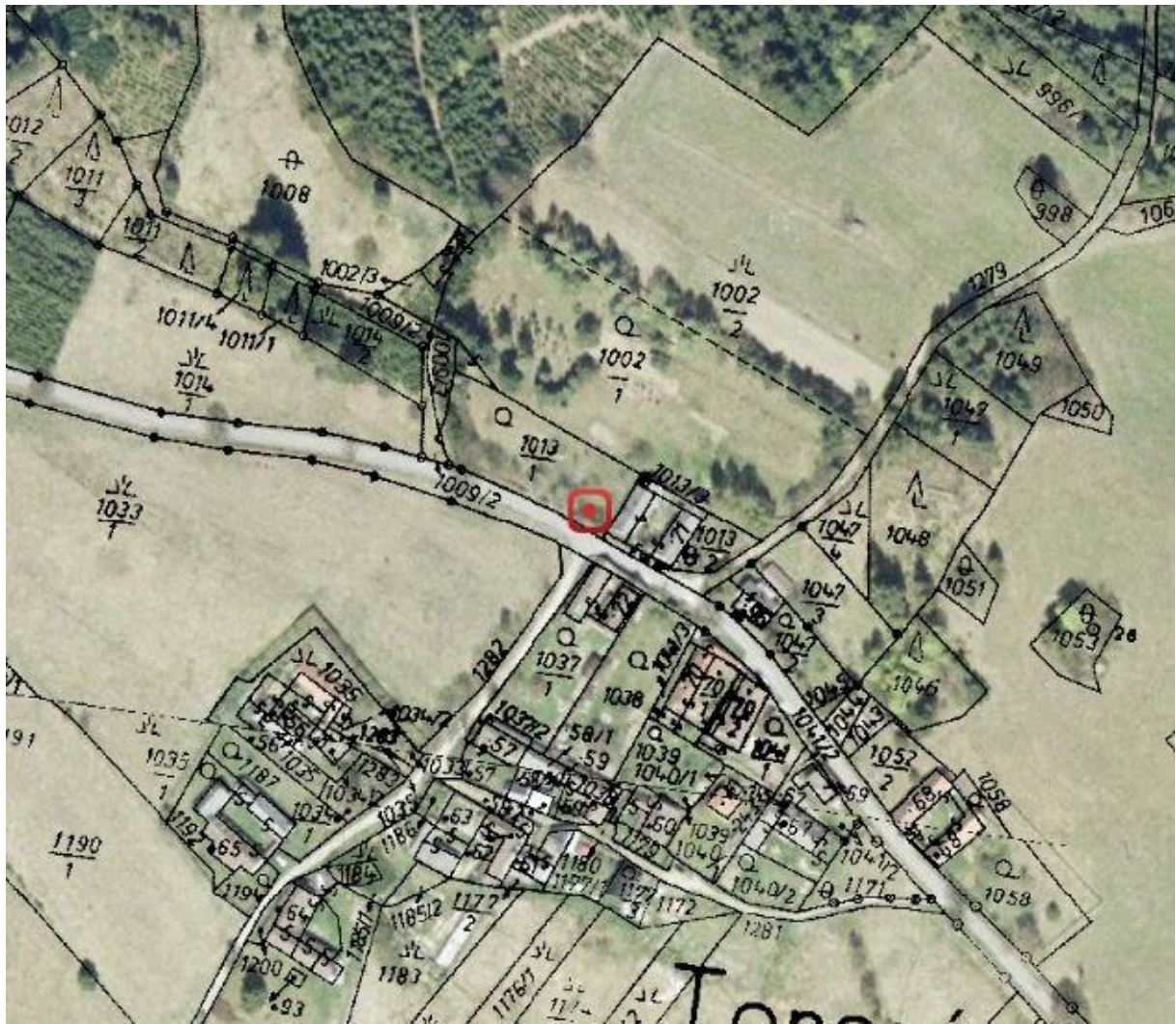
Kříž u silnice směrem na Valtínov

Název	Kříž u silnice směrem na Valtínov
Zaměření	N 49° 06' 18,83'' E 15° 14' 34,66''
Nadmořská výška	628 m n.m.
Lokalizace	Kříž se nachází na cestě z Mostů směrem k rybníku tzv. Popelák asi 50 m od hlavní silnice směrem na Valtínov (na původní cestě z Kunžaku do Dačic).
Parcelní číslo	KÚ Mosty (okres Jindřichův Hradec) 677540, parcela číslo 506/1
Popis	Kamenný podstavec je 0,43 m široký a 0,13 m vysoký. Kamenný sokl kříže je vysoký 0,72 m a v nejširším místě široký 0,41 m a v nejužším místě 0,27 m. Na soklu je vytesaný nápis 1886 a 2006. Výška kříže je 1,86 m a rozpětí 0,65 m. Na kříži je socha Krista vysoká 0,4 m, nad kterou je nápis INRI. Dole na kříži je socha anděla vysoká 0,53 m.
Historie stavby	Kříž byl postaven v roce 1886 a po 120 letech v roce 2006 byl opraven.
Fotografie	
Datum pořízení	24. 5. 2009
Stav stavby	Velmi dobrý, kříž je nově natřen a opraven.
Prameny	
Mapovatelé	Jakub Šamal, Tereza Buzková, Eliška Kovářová

Kříž v Terezíně

Název	Kříž v Terezíně
Zaměření	N 49° 04'59,40" E 15° 14'41,16"
Nadmořská výška	675 m n.m.
Lokalizace	Kříž se nachází na cestě vedoucí z Jiter po levé straně silnice na začátku osady Terezín.
Parcelní číslo	KÚ Mosty (okres Jindřichův Hradec) 677540, parcela číslo 1009/2
Popis	Kamenný podstavec je na jedné straně 0,57 m široký a na druhé straně 0,47 m široký a 0,25 m vysoký. Kamenný sokl kříže je vysoký 0,62 m a uprostřed je široký 0,45 m na jedné straně a na druhé straně 0,35 m. Na soklu je letopočet 1889. Výška kříže je 1,27 m a rozpětí 0,57 m. Na kříži je socha Krista vysoká 0,41 m, nad kterou je nápis INRI. Pod sochou je deska, na které je čitelný nápis Pochválen buď Pán Ježíš Kristus. A pod ní je reliéf Panny Marie, který je vysoký 0,31 m.
Historie stavby	Nezjištěna. Kříž pochází z roku 1889.
Fotografie	
Datum pořízení	21.6.2009
Stav stavby	Dobrý, kříž je natřen.
Prameny	
Mapovatelé	Jakub Šamal, Tereza Buzková, Eliška Kovářová

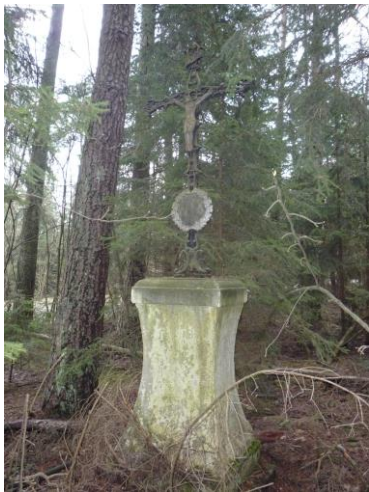

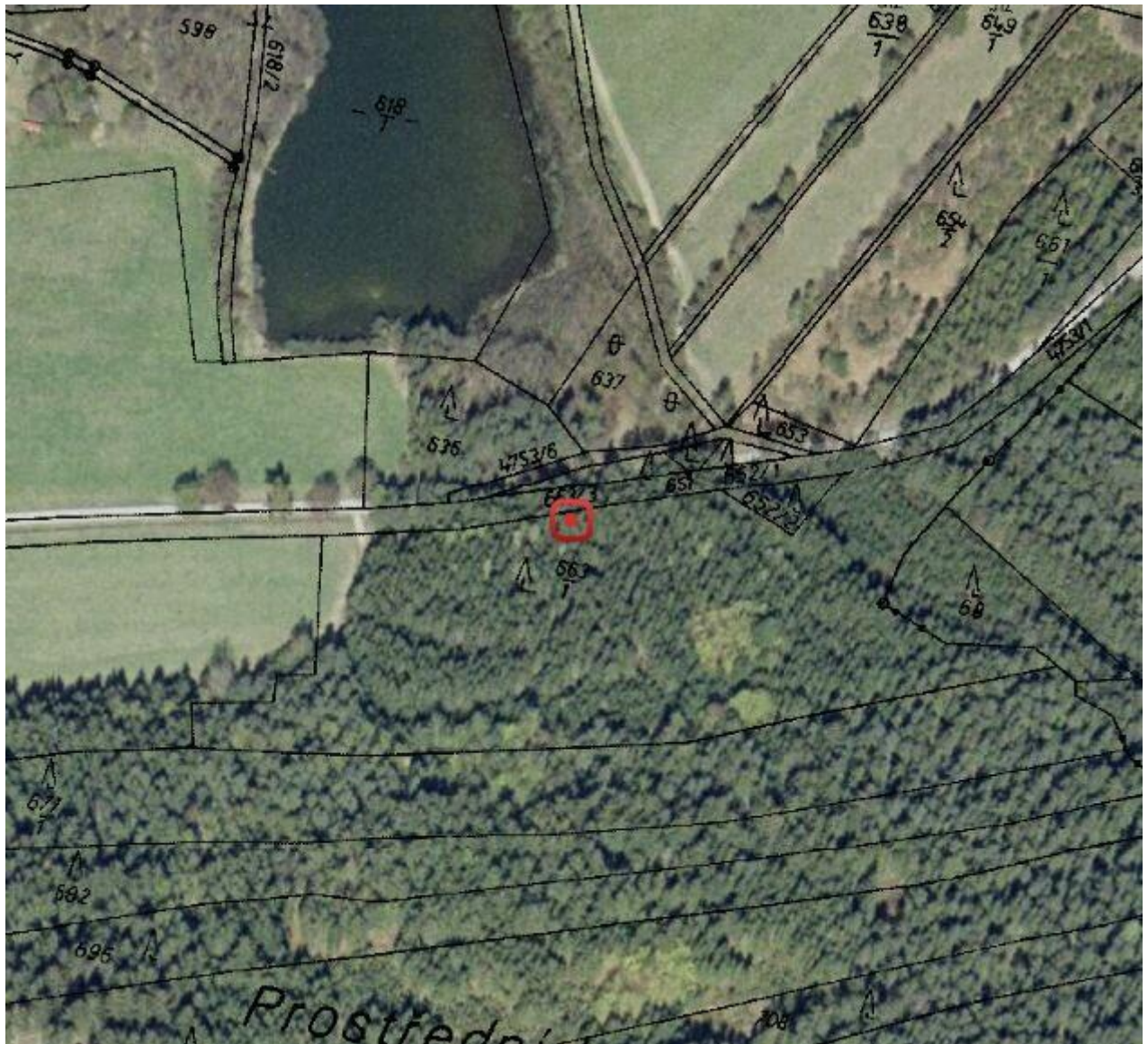
Podstavec kříže na Jitrech

Název	Podstavec kříže na Jitrech
Zaměření	N 49° 05' 51,47'' E 15° 12' 38,58''
Nadmořská výška	675 m n.m.
Lokalizace	Podstavec se nachází po levé straně cesty vedoucí z Kunžaku na Jitra na zahradě u Pudilů.
Parcelní číslo	KÚ Mosty (okres Jindřichův Hradec) 677540, parcela číslo 2188/2
Popis	Kamenný podstavec je bez kříže. Na podstavci je letopočet 1907.
Historie stavby	Nezjištěna. Majitel pozemku p. Pudil nám sdělil, že se pokusí na sokl umístit nový kříž, který přemístí ze zrušeného hrobu na hřbitově v Kunžaku. Kdy byl kříž odstraněn, se nám nepodařilo zjistit.
Fotografie	
Datum pořízení	21.6. 2009
Stav stavby	Podstavec je bez kříže.
Prameny	
Mapovatelé	Jakub Šamal, Tereza Buzková, Eliška Kovářová

Kříž na cestě do Suchdola u Hejdáku

Název	Kříž na cestě u Suchdola u Hejdáku
Zaměření	N 49° 07'42.57" E 15° 13'08.20"
Nadmořská výška	628 m n.m.
Lokalizace	Kříž se nachází v lese u silnice směrem z Kunžaku na Suchdol naproti je rybník Hejdák. Pomístní název místa je Kohoutí strouha.
Parcelní číslo	KÚ Suchdol (okres Jindřichův Hradec) 677558, parcela číslo 663/3
Popis	Kříž je vysoký 2,7 m. Stojí na podstavci, který je vysoký 140 cm. Podstavec je široký 84 cm a jeho sokl 44 cm. Samotný sokl je vysoký 1,4 m. Rozpětí kříže je 76 cm. Deska umístěná na kříži má průměr 18 cm. Nátěr je už sloupaný a porostlý mechem.
Historie stavby	Kříž stojí na místě střetu císařských vojsk s místními obyvateli. K potyčce došlo za 30.leté války v roce 1634. Po vítězství císařských vojsk obrátili vojáci svůj hněv proti Suchdolským a obec vypálili.
Fotografie	
Datum pořízení	15.4.2010
Stav stavby	Kříž je skrytý mezi stromy, když nevíme kde se nachází, tak je ze silnice špatně viditelný. Terén kolem stavby je neupravený.
Prameny	Eva Krafková, Krajinou čertových kamenů.
Mapovatelé	Tereza Buzková, Eliška Kovářová, Jakub Šamal

Kříž na hranici katastru Suchdol a Jalovčí

Název	Kříž na hranici katastru Suchdol a Jalovčí
Zaměření	N 49° 07'45.75'' E 15° 15'18.15''
Nadmořská výška	651 m n.m.
Lokalizace	Kříž se nachází v polích za Suchdolem na hranici katastru. Kousek od hraničního kamene, který vymezuje historickou hranici Čech Moravy.
Parcelní číslo	KÚ Suchdol (okres Jindřichův Hradec) 677558, parcela číslo 500/1
Popis	Celková výška kříže je 3 m. Sokl je v nejširším místě 68 cm a v nejužším místě 40 cm široký. Samotný sokl je vysoký 1 m. Rozpětí kříže, na kterém je socha Krista, je 60 cm. Na kříži je umístěna po pás ulomená socha Madony.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	15.4.2010
Stav stavby	Sokl je porostlý mechem, zato kříž je nově natřen.
Prameny	
Mapovatelé	Tereza Buzková, Eliška Kovářová, Jakub Šamal

Kříž na cestě do Suchdola u Jalovčí

Název	Kříž na cestě u Suchdola u Jalovčí
Zaměření	N 49° 07' 56.68" E 15° 14' 00.32"
Nadmořská výška	624 m n.m.
Lokalizace	Kříž se nachází u silnice směrem z Kunžaku na Suchdol naproti odbočce na Jalovčí.
Parcelní číslo	KÚ Suchdol (okres Jindřichův Hradec) 677558, parcela číslo 39/1
Popis	Celková výška kříže je 2,04 m. Stojí na soklu, který je vysoký 51 cm a široký 38 cm. Rozpětí kříže je 55 cm. Na kříži je umístěna socha Ježíše Krista a nad ní je nápis INRI.
Historie stavby	Kříž byl postaven v roce 1920 na památku zesnulého Jana Petráka ze Suchdola, který zahynul v 1. světové válce. Naposledy byl spatřen v Haliči v roce 1915, prohlášen za mrtvého byl až roku 1920. Po čase deska s jeho jménem byla odstraněna. V poslední době byla obnovena panem Mračkem, který nyní vlastní dům v Suchdole odkud Jan Petrák pochází. Deska byla poškozena a po opravě bude vrácena zpátky.
Fotografie	
Datum pořízení	15.4.2010
Stav stavby	Kříž se nachází na stráni. Je čerstvě opravený a pečují o něj občané Suchdola,
Prameny	Archiv pana Mračka
Mapovatelé	Tereza Buzková, Eliška Kovářová, Jakub Šamal

Kříž v Suchdole na návsi

Název	Kříž v Suchdole na návsi
Zaměření	N 49° 07'43.69'' E 15° 14'35.72''
Nadmořská výška	649 m n.m.
Lokalizace	Kříž se nachází uprostřed návsi v Suchdole. Okolo jsou vzrostlé stromy.
Parcelní číslo	KÚ Suchdol (okres Jindřichův Hradec) 677558, parcela číslo 432/1
Popis	Celková výška kříže je 3,14 m. Stojí na podstavci, který je široký 61 cm a jeho sokl 59 cm v nejširším místě a 50 cm v nejužším místě. Samotný sokl je vysoký 1,62 m. Rozpětí kříže, na kterém je socha Krista, je 61 cm. Na kříži je umístěna deska s nápisem BUĎ POCHVALEN PAN JEŽÍŠ KRISTUS a pod ní je socha Madony. Kříž je oplocen kamennými sloupy.
Historie stavby	Kříž byl obnoven v roce 1924. Okolo kříže bylo vysazeno 7 kaštanů na památku 7 padlých občanů Suchdola na frontách 1. světové války. Nyní jsou tam pouze 4. Vedle je umístěn robotní zvon, který pochází z Kunžaku.
Fotografie	
Datum pořízení	15.4.2010
Stav stavby	Sokl je porostlý mechem, zato kříž je nově natřen.
Prameny	Archiv pana Mračka
Mapovatelé	Tereza Buzková, Eliška Kovářová, Jakub Šamal

Kříž na návsi

Název	<u>Kříž na návsi</u>
Zaměření	N 49° 05'53.49'' E 15° 15'43.86''
Nadmořská výška	596 m n.m.
Lokalizace	Kříž se nachází na návsi ve Valtínově.
Parcelní číslo	KÚ Valtínov (okres Jindřichův Hradec) 776700, parcela číslo 1448
Popis	Kříž je vysoký 3,80 m. Stojí na podstavci, který je vysoký 1 m. Podstavec je v nejužším místě široký 62 cm a v nejširším místě 88 cm. Výška soklu je 60 cm. Rozpětí kříže je 1,20 m. Na soklu je letopočet 1868 a nápis, který je nečitelný. Na podstavci je vytesán kalich. Nad soklem je umístěn odlitek Panny Marie.
Historie stavby	Kříž byl postaven v roce 1868.
Fotografie	
Datum pořízení	7.6.2010
Stav stavby	Kříž je ve velmi dobrém stavu.
Prameny	
Mapovatelé	Tereza Buzková, Eliška Kovářová

Kříž u katolického kostela

Název	Kříž u katolického kostela
Zaměření	N 49° 05'55.81'' E 15° 15'41.34''
Nadmořská výška	607 m n.m.
Lokalizace	Kříž se nachází u katolického kostela ve Valtínově.
Parcelní číslo	KÚ Valtínov (okres Jindřichův Hradec) 776700, parcela číslo 101/5
Popis	Kříž je vysoký 2,58 m. Stojí na podstavci, který je vysoký 45 cm. Podstavec je široký 68 cm. Celková výška soklu je 1,25 m. Rozpětí kříže je 42 cm. Na prvním podstavci je letopočet 1922 a na druhém je nápis KRISTE JEŽÍŠI PRO LÁSKU A SRDCE SPASÍŠ NÁS.
Historie stavby	Nezjištěna.
Fotografie	
Datum pořízení	7.6.2010
Stav stavby	Kříž je ve velmi dobrém stavu.
Prameny	
Mapovatelé	Tereza Buzková, Eliška Kovářová

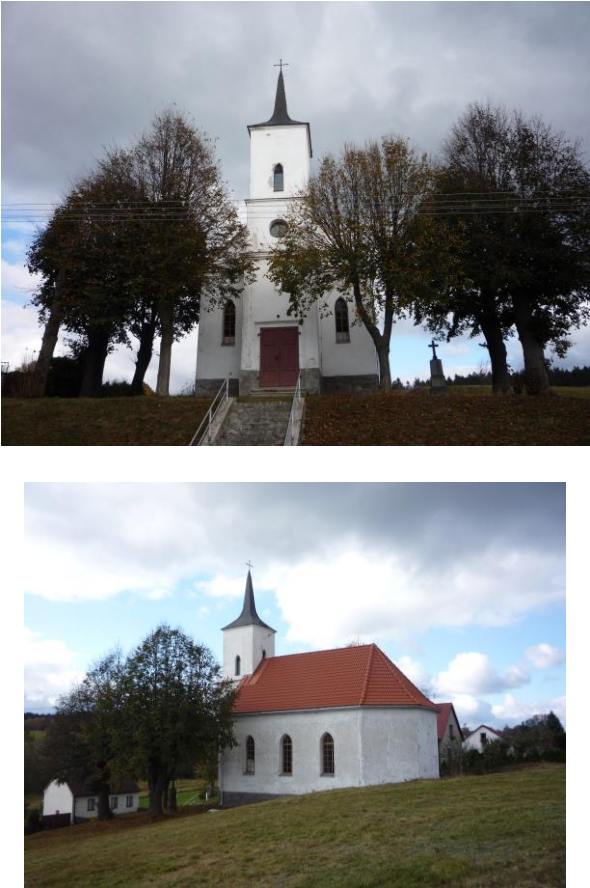

Evangelický kostel

Název	Evangelický kostel
Zaměření	N 49° 05'52.11'' E 15° 15'51.73''
Nadmořská výška	598 m n. m.
Lokalizace	Kostel se nachází uprostřed Valtínova po levé straně silnice směrem na Dačice.
Parcelní číslo	KÚ Valtínov (okres Jindřichův Hradec) 776700, parcela číslo 57/2
Popis	Kostel je postaven v novogotickém stylu s malým odsazeným pětibocím uzavřeným oltářovým prostorem a hranolovou věží před průčelím.
Historie stavby	Evangelický kostel byl postaven v letech 1904 - 1905. Roku 1934 byla postavena i budova fary. Valtínovští evangelíci jsou přičleněni k evangelickému církevnímu středisku ve Velké Lhotě.
Fotografie	
Datum pořízení	7. 6. 2010
Stav stavby	Stavba je v dobrém stavu.
Prameny	Eva Krafková, Krajinou čertových kamenů
Mapovatelé	Eliška Kovářová, Tereza Buzková

Katolický kostel Narození Panny Marie

Název	Katolický kostel Narození Panny Marie
Zaměření	N 49° 05'55.81'' E 15° 15'41.34''
Nadmořská výška	647 m n. m.
Lokalizace	Kostel se nachází uprostřed Valtínova po levé straně silnice směrem na Dačice.
Parcelní číslo	KÚ Valtínov (okres Jindřichův Hradec) 776700, parcela číslo 101/5
Popis	Kostel je postaven v novogotickém stylu. Je to kostel síňového typu s trojboce uzavřeným oltářovým prostorem a s hranolovou věží před průčelím.
Historie stavby	Katolický kostel Panny Marie byl postaven v letech 1905 - 1906. Katolické obyvatelstvo bylo a dosud je přiřazeno k farnosti Kunžaku.
Fotografie	
Datum pořízení	7. 6. 2010
Stav stavby	Stavba je v dobrém stavu.
Prameny	Eva Krafková, Krajinou čertových kamenů
Mapovatelé	Eliška Kovářová, Tereza Buzková

